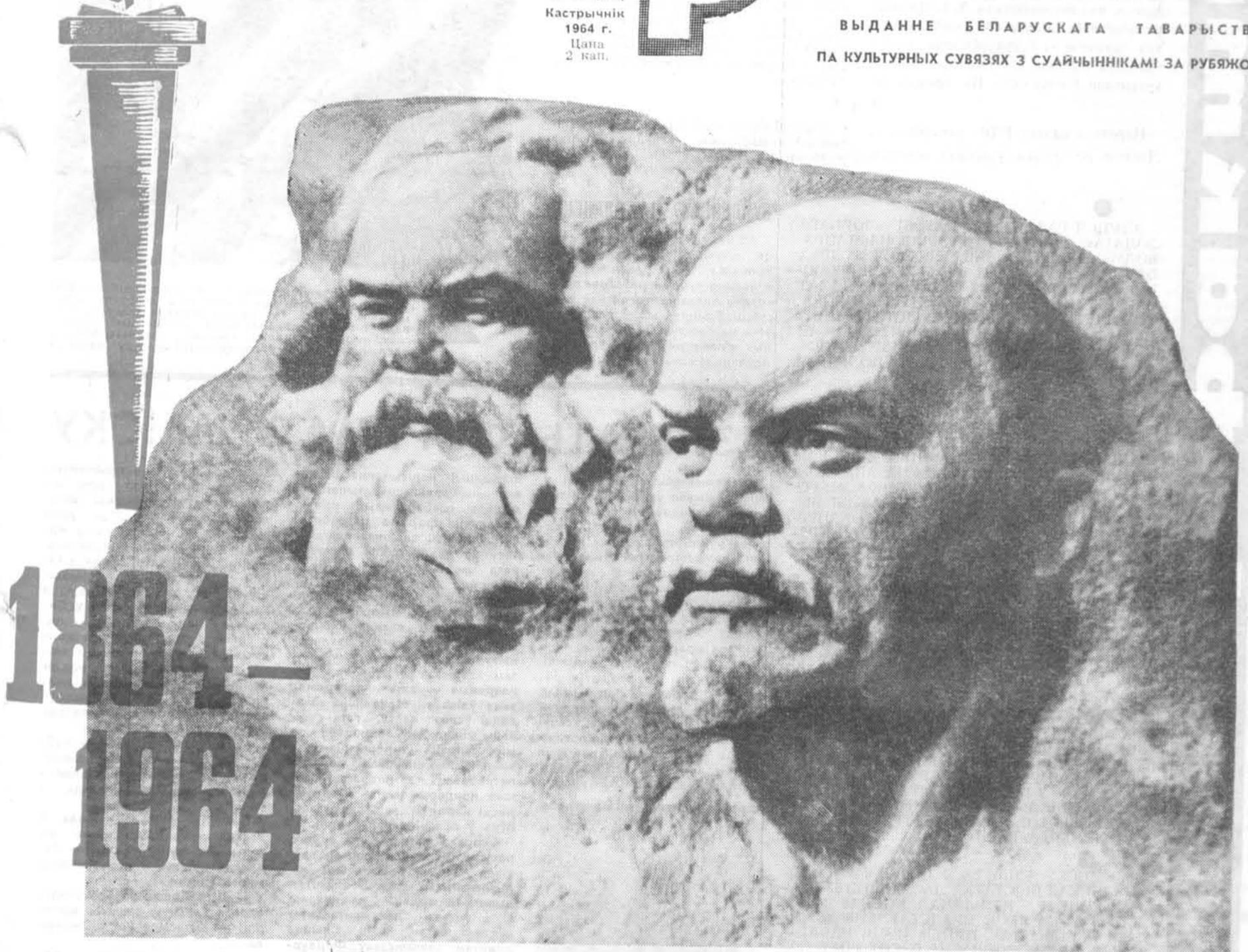

**ПРАЛЕТАРЫІ
ЎСІХ КРАЇН,
ЯДНАЙЦЕСЯ!**

Т О Л О С Т Р А Д З І М Ы

№ 60 (845)
Кастрычнік
1964 г.
Цана
2 кап.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

ПЕРШЫ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ... НЕЗАБЫЎНЫ, ЁН ВЕЧНЫ ў ГІСТОРЫІ БАРАЦЬБЫ РАБОЧЫХ ЗА СВАЁ ВЫЗВАЛЕННЕ. ЁН ЗАКЛАЎ ФУНДАМЕНТ ТАГО БУДЫНКА СУСВЕТНАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІКІ, ЯКІ МЫ МАЕМ ЦЯПЕР ШЧАСЦЕ БУДАВАЦЬ.

УЛ. І. ЛЕНІН.

СВЕТА Ч ВЯЛІКІХ ІДЭЙ

Ва ўсім свеце адзначаецца знамянальная падзея — 100-годдзе Першага Інтэрнацыянала. 28 верасня 1864 года ў Лондане, у канцэртнай зале Сэнт-Марціні-хола, па ініцыятыве Карла Маркса і Фрыдрыхса Энгельса адбыўся сход рабочых, якія прадстаўлялі розныя краіны. На ім была прынята рэзалюцыя аб стварэнні Міжнароднага Таварыства Рабочых, якое пазней стала называцца Першым Інтэрнацыяналам.

Гэтая падзея адкрыла яркую старонку ў вызваленчым руху пралетарыату. У той час, калі багацей сцвярджалі сваё панаванне пад сцягам ярага нацыяналізму і шавінізму, удзельнікі міжнароднага сходу працоўных абвясцілі ідэю адзінства і брацтва ўсіх рас і нацый. У прынятым маніфэсце гаварылася: «Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!» Гэтыя простыя і даступныя для кожнага працоўнага чалавека словы і па сённяшні дзень гараць на баявых сцягах пралетарыату.

Стварэнне Інтэрнацыянала было накіравана на тое, каб дапамагчы рабочаму класу

зразумець сваю гістарычную місію і стаць на чале працоўных мас у барацьбе за камунізм. Гэтае вучэнне запаліла ў сэрцах людзей ідэю змагання за свае правы і лепшае будучае. Славуата Парыжская Камуна, рэвалюцыйны і рабочы рух у Расіі і Амерыцы з'явіліся прадвеснікамі ажыццяўлення ідэі інтэрнацыяналізму.

Першы інтэрнацыянал існаваў амаль дзесяць год. Ён даў штуршок далейшаму развіццю рэвалюцыйнага руху рабочых. У 1889 годзе быў створан Другі Інтэрнацыянал, які падрыхтаваў выдатную глебу для ўзнікнення масавых сацыялістычных партый на базе асобных нацыянальных дзяржаў.

Рэвалюцыйнае вучэнне геніяльных мысліцеляў Карла Маркса і Фрыдрыхса Энгельса было памножана вялікім Леніным, па ініцыятыве якога ў 1919 годзе быў створан Трэці Інтэрнацыянал, якому папярэднічала Кастрычніцкая рэвалюцыя ў Расіі.

Трэці Інтэрнацыянал прадстаўляў сусветную камуністычную арганізацыю, якая сваёй

дзейнасцю ахоплівала не толькі Еўропу і Амерыку, але Азію і Афрыку. Ён унёс велізарны ўклад у згуртаванасць камуністычных партый.

Міжнародны камуністычны рух сёння з'яўляецца магутнай і ўсеперамагаючай сілай. Калі Першы Інтэрнацыянал налічваў у сваіх радах некалькі дзесяткаў тысяч чалавек, то ў цяперашні час марксісцка-ленінскія партыі ёсць больш чым у 90 краінах свету, у радах якіх налічваецца звыш 42 мільёнаў камуністаў. Зярняты, пасеваны Карлам Марксам і Фрыдрыхсам Энгельсам, далі выдатныя ўсходы.

Пасля Вялікай Айчыннай вайны і сацыялістычных рэвалюцый у радзе краін Еўропы і Азіі стварылася сусветная сацыялістычная сістэма — велізарная заваёва рабочага класа. Заснаваная на прынцыпах пралетарскага інтэрнацыяналізму, яна яркім маяком гарыць над планетай, асвятляючы дарогу іншым народам да лепшага будучага.

Велізарнае ўздзеянне на

развіццё рэвалюцыйнага руху на сусветнай арэне аказваюць поспехі краін сацыялістычнага лагера. Абвешчаная ў Савецкім Саюзе праграма пабудовы камунізма і вызначаная ў гэтай сувязі маштабы росту вытворчасці сведчаць аб велізарных магчымасцях нашага народа, які стаіць на прынцыпах пралетарскага інтэрнацыяналізму.

Гісторыя ведае шмат розных тэорый і вучэнняў аб шляхах развіцця грамадства, якія абвешчаліся асобнымі людзьмі і рознымі групіроўкамі. Але ўсе яны не вытрымлівалі выпрабаванняў часам. І толькі адно вучэнне — вучэнне навуковага камунізма вякамі будзе жыць, жыць і перамагаць.

У АЛЖЫРСКАЙ Народнай Дэмакратычнай Рэспубліцы прайшлі выбары ў Нацыянальны сход. Алжырскі народ другі раз выбіраў дэпутатаў у вышэйшы заканадаўчы орган краіны. Усе 138 кандыдатаў у дэпутаты, за якіх галасавалі мужчыны і жанчыны Алжыра, былі прапанаваны ў новы склад Нацыянальнага сходу ад імя партыі Фронт нацыянальнага вызвалення.

Апублікаваны канчатковыя вынікі выбараў. Было занесена ў спісы для галасавання 6 091 991 чалавек, прынялі ўдзел у галасаванні — 5 177 631 выбаршчык, «за» галасавалі 5 164 846, «супраць» — 12 785 чалавек.

«КОСМАС-46» У ПАЛЁЦЕ

24 ВЕРАСНЯ 1964 ГОДА У САВЕЦКІМ САЮЗЕ ПРАВЕДЗЕН ЧАРГОВЫ ЗАПУСК ШТУЧНАГА СПАДАРОЖНІКА ЗЯМЛІ «КОСМАС-46». НА БОРЦЕ СПАДАРОЖНІКА УСТАНОУЛЕНА НАВУКОВАЯ АПАРАТУРА, ПРЫЗНАЧАНАЯ ДЛЯ ПРАЦЯГУ ДАСЛЕДВАННЯ КАСМІЧНАЙ ПРАСТОРЫ.

СПАДАРОЖНІК ВЫВЕДЗЕН НА АРБІТУ З ПАРАМЕТРАМІ:
— ПАЧАТКОВЫ ПЕРЫЯД АБАРАЧЭННЯ — 89,2 МІНУТЫ;
— МАКСІМАЛЬНАЯ АДЛЕГЛАСЦЬ АД ПАВЕРХНІ ЗЯМЛІ (У АПАГЕІ) — 271 КІЛАМЕТР;
— МІНІМАЛЬНАЯ АДЛЕГЛАСЦЬ (У ПЕРЫГЕІ) — 215 КІЛАМЕТРАУ.
УСТАНОУЛЕНАЯ НА СПАДАРОЖНІКУ АПАРАТУРА ПРАЦУЕ НАРМАЛЬНА.

ДАГАВОР РАТЫФІКАВАНЫ

Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР на сваім пасяджэнні, якое адбылося ў Крамлі пад старшынствам А. І. Мікаяна, ратыфікаваў Дагавор аб дружбе, узаемнай дапамозе і супрацоўніцтве паміж Савецкім Саюзам і Германскай Дэмакратычнай Рэспублікай. На пасяджэнні

прысутнічалі старшыні камісій па замежных справах Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей Вярхоўнага Савета СССР М. А. Сулаў і Б. М. Панамароў, старшыня Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР І. В. Спірыдонаў, сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. П. Геаргадзе.

Народная палата ГДР ратыфікавала Дагавор аб дружбе, узаемнай дапамозе

і супрацоўніцтве паміж ГДР і СССР. Закон аб ратыфікацыі дагавору прынят аднагалосна.

БУЙНЕЙШАЕ НА ПЛАНЕЦЕ

Аб'ём самага вялікага ў свеце штучнага вадасховішча — Брацкага мора дасягнуў 84,5 мільярда кубаметраў. Гэта прыкладна паловіна праектнай ёмістасці. Брацкае мора разлілося ўжо на плошчы 3100 квадратных кіламетраў. Яно будзе напўняцца яшчэ каля пяці год.

ЗЛІНІСЯ РАЗАМ ДВА ПАТОКІ «ЧОРНАГА ЗОЛАТА»: СТАЛЕВАЯ АРТЭРЫЯ НАФТАПРАВODУ «ДРУЖБА» ЗАПАЎНЯЛАСЯ З ДВУХ БАКОЎ — З ЗАХАДУ І З УСХОДУ. ДЗЯКУЮЧЫ ГЭТАМУ УДАЛОСЯ ВЫІГРАЦЬ ШМАТ ЧАСУ. ЗЛІЦЦЕ АДБЫЛОСЯ КАЛЯ ЛІПЕЦКА. ГІГАНЦКАЯ ПАДЗЕМНАЯ КАНАСТРАЛЬ ЦЯГНЕЦА ПА САВЕЦКАЙ ТЭРЫТОРЫІ АД ВОЛГІ ДА КАРПАТ, А ДАЛЕІ ІДЗЕ ПА ЗЯМЛІ ЧЭХАСЛАВАКІІ, ВЕНГРЫІ, ПОЛЬШЧЫ І ГДР.

НА ВІШЕБСКІМ СТАНКАБУДАЎНІЧЫМ ЗАВОДЗЕ ІМЯ КІРАВА ПАЧАЛАСЯ СЕРЫЙНАЯ ВЫТВОРЧАСЦЬ БЕСЦЭНТРАВАШЛІФАВАЛЬНЫХ СТАНКОЎ АСАБЛІВА ВЫСОКАЙ ДАКЛАДНАСЦІ. НА ІХ МОЖНА АПРАЦОУВАЦЬ ДЭТАЛІ З ДАКЛАДНАСЦЮ 0,8 МІКРОНА. З ПАЧАТКУ СЯМІГОДКІ КІРАУЦЫ ВЫПУСЦІЛІ КАЛЯ СТА НОВЫХ ВЫСОКАПРАДУКЦЫЙНЫХ МАДЭЛЕЙ СТАНКОЎ. ПРАДУКЦЫЯ КІРАУСКАГА ЗАВОДА АДПРАУЛЯЕЦА У 20 КРАІН СВЕТУ.

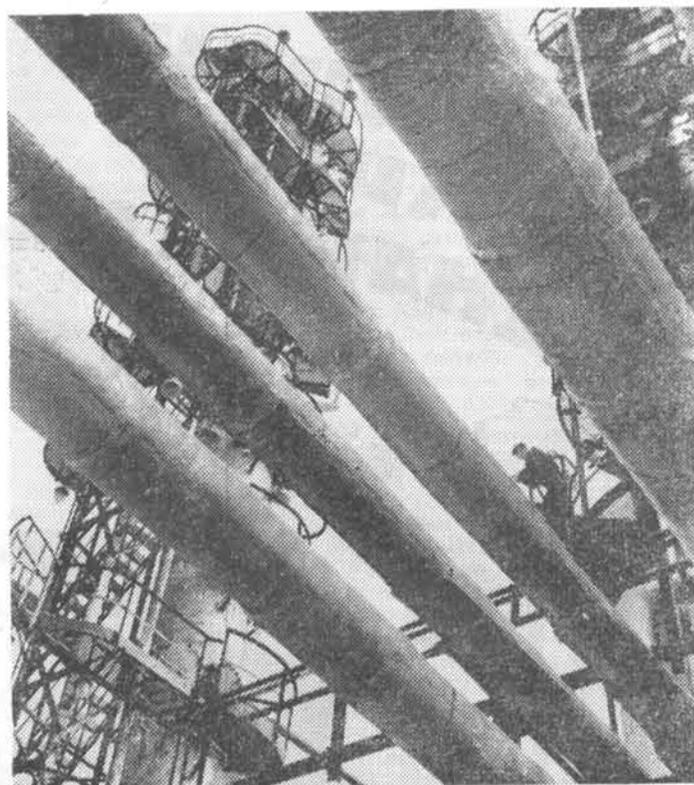
НЕДАЛЕКА АД ЛІДЫ НА ПЛОШЧЫ У 5 ГЕКТАРАУ РАСКІНУЛАСЯ БУДАЎНІЦТВА НОВАГА ЗАВОДА ЖАЛЕЗАБЕТОННЫХ ВЫРАБАУ. ПРАДПРЫЕМСТВА БУДЗЕ ВЫПУСКАЦЬ ДЛЯ СЕЛЬСКІХ НОВАБУДОУЛЯУ ЗА ГОД ДА 12 ТЫСЯЧ КУБАМЕТРАУ ЗБОРНАГА ЖАЛЕЗАБЕТОНУ.

КАЛЕКТЫ ГРОДЗЕНСКАЙ МЕХАΝІЗАВАНАЙ КАЛОНЫ № 3 ЗАВЯРШЫЎ ПРАКЛАДКУ ВЫСАКАВОЛЬТНАЙ ЛІНІІ ЭЛЕКТРАПЕРАДАЧ РОСЬ-ВАУКАВЫСК. ПА ГЭТАЙ ТРАСЕ ТОК З БЯРОЗАўСКАІ ДРЭС ПОІДЗЕ НА ПРАМЫСЛОВЫЯ ПРАДПРЫЕМСТВЫ, У КАЛГАСЫ І САУГАСЫ ВАУКАВЫСКАГА І СВІСЛАЦКАГА РАЕНАУ.

У МІНСКУ АДБЫЛАСЯ ПЕРШАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ ВЫСТАўКА ДАСЯГНЕННЯЎ ВІНАХОДНІКАУ, РАЦЫЯНАЛІЗАТАРАУ І НАВАТАРАУ, НА ЯКОЎ ПРАДСТАўЛЕНА ЗВЫШ І 300 ЭКСПАНАТАУ. ЦЯПЕР АРМІЯ НАВАТАРАУ У ПРАМЫСЛОВАСЦІ РЭСПУБЛІКІ НАЛІЧВАЕ ЗВЫШ 65 ТЫСЯЧ ЧАЛАВЕК. ЗА ПЯЦЬ ГОД СЯМІГОДКІ У НАРОДНУЮ ГАСПАДАРКУ УКАРАНЕНА 270 ТЫСЯЧ ВІНАХОДНІЦТВАУ, ТЭХНІЧНЫХ УДАСКАНАЛЬВАННЯЎ І РАЦПРАПАНОУ.

У СЯЛЕ ІНДУРА ГРОДЗЕНСКАГА РАЕНА ЗДАДЗЕН У ЭКСПЛУАТАЦЫЮ ПАЛАЦ КУЛЬТУРЫ, У ІМ—ГЛЯДЗЕЛЬНАЯ ЗАЛА НА 300 МЕСЦ, ЗАЛА ДЛЯ АФАРМЛЕННЯ ШЛОБУ, БІБЛІЯТЭКА. АБСТАЎЛЯВАНЫ ПАКІІ ДЛЯ ЗАНЯТКАУ ГУРТОЎ МАСТАЦКАІ САМАДЗЕПНАСЦІ. ЕСЦЬ АПАРАТУРА ДЛЯ ДЭМАНСТРАЦЫІ ШЫРОКАЭКРАННЫХ КІНАФІЛЬМАУ, НОВЫЯ КЛУБЫ АДКРЫЛІСЯ ТАКСАМА У ВЕСКАХ СТРАЎЦЫ, ХАРЦІЦА, ЛАўНА, ХАНЕВІЧЫ, МАЛЫШЧЫНА.

ЯШЧЭ АДНОЙ КАРЦІНАЙ ВЯДОМАГА РУСКАГА МАСТАКА-МАРЫНІСТА І. АІВАЗОВСКАГА ПАПОЎНІЎСЯ ДЗЯРЖАўНЫ МАСТАЦКІ МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАЙ ССР. ГЭТА МАЛАВЯДОМА ШЫРОКІМ КОЛАМ АМАТАРАУ МАСТАЦТВА ПАЛАТНО, ЯКОЕ ЗНАХОДЗІЛАСЯ У АСАБІСТАЙ КАЛЕКЦЫІ, НАЗЫВАЕЦА «ЧУМАКІ ДЛЯ МЛЫНА».

Новая ўстаноўка пярвічнай апрацоўкі нафты ўступіла ў строй на Горнаўскім нафтаперапрацоўчым заводзе. Тут сырая нафта аддзяляецца ад вады і солей, падвяргаецца перагонцы. Бензін, газ, дызельнае паліва, сыравіну для вытворчасці маслаў дае новая ўстаноўка. На здымку: калоны-стабілізатары бензіну.

ДЭЛЕГАТЫ ФОРУМА У МІНСКУ

Сусветны форум моладзі, у якім прымала ўдзел больш тысячы пасланцаў 126 краін усіх кантынентаў, скончыўся. Усе дні яго работы з'явіліся магутнай дэманстрацыяй імкнення маладога пакалення зямлі к адзінству, к барацьбе супраць імперыялізму, каланіялізму, сацыяльнага прыгнечання і войнаў. Апошняе пасяджэнне форуму працягвалася ўсю ноч. На ім былі падведзены вынікі, зацверджаны і прыняты рашэнні. Горача падтрымалі ўдзельнікі прапанову савецкай дэлегацыі — стварыць Сусветны фонд салідарнасці, арганізаваць міжнародныя рабочыя лагеры, актыўна дапамагачь народам развіваючыхся краін у

ліквідацыі непісьменнасці, павялічэнні колькасці стыпендыяў моладзі слабаразвітых краін. Удзельнікі форуму патрабавалі ліквідацыі ваенных пактаў і ваенных баз у раёне Міжземнага мора, стварэння бяз'ядзерных зон на Балканах і ў Цэнтральнай Еўропе, на Балтыцы і Міжземнамор'і.

На апошнім пасяджэнні форуму была прынята дэкларацыя, якая з'яўляецца дакументам адзінства і дзеяння. Дэкларацыя — гэта праграма, якая ўлічвае становішча моладзі ўсяго свету, гэта сур'ёзны ўклад, у барацьбу за мір, супраць імперыялізму і войнаў. Яна заклікае моладзь патрабаваць тэрміновага і поўнага прадстаўлення незалежнасці народам, якія яшчэ стогнуць у каланіяльнай няволі.

Судовае следства па справе расіста Фервурда займала вялікае месца ў рабоце форуму. Міжнародны следчы камітэт вырашыў выдаць на некалькіх мовах дакументальную «Белую кнігу», якая з'явіцца доказам злачынстваў Фервурда. Суд над ім адбудзецца летам 1965 года ў Алжыры, у дні работы дзевятага сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў.

...Форум скончыў сваю работу. Група яго дэлегатаў — прадстаўнікоў Кеніі, Уганды, Чэхаславацкай Сацыялістычнай Рэспублікі—была запрошана ў Мінск. У аэрапорце, куды прыбыў самалёт з Масквы, гасцей сустракалі з кветкамі студэнты, маладыя рабочыя мінскіх фабрык і заводаў, школьнікі. Перад будынкам аэравакзала адбыўся мітынг.

Вечарам у Беларускай таварыстве дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі адбылася сустрэча удзельнікаў форуму са студэнтамі вышэйшых навучальных устаноў Мінска.

В. І. Чарняўская, намеснік старшыні прэзідыума Беларускага таварыства, расказала гасцям аб нашай рэспубліцы: «Беларускія вёскі і гарады былі разбураны і спалены фашыстамі ў гады другой сусветнай вайны. Сёння вы бачылі нашу сталіцу,

адбудаваную і прыгожую. Кожнаму зразумела, што не для вайны ўзводзім мы школы, фабрыкі, садзім дрэвы і кветкі. Беларускаму народу прыйшлося перажыць многа гора і жахаў, таму з такой самаадданасцю ён змагаецца зараз за мір. Многія з вас, напэўна, першы раз у Савецкім Саюзе, і мы хочам, каб у вашай памяці засталіся цёплыя і дружалюбнасць, з якімі сустракалі вас на нашай зямлі. Мы будзем разам змагацца супраць вайны, умацоўваць дружбу, якая пракладвае дарогу к міру».

Аб форуме, аб новых сябрах, аб дружалюбнасці савецкіх людзей расказвалі юнакі і дзяўчаты Кеніі, Уганды і ЧССР.

Эмануіл Магензі, юнак з Уганды, гаворыць, што як толькі ён ступіў на зямлю Савецкай краіны, у яго з'явілася многа сяброў.

— Што больш за ўсё спадабалася вам у нашай моладзі — пытаемся мы ў Эмануіла.

— Яе арганізаванасць, — адказвае госць. — А яшчэ на форуме я першы раз убачыў адразу столькі юнакоў і дзяўчат. Я зразумеў, што нас многа і што, аб'яднаўшыся, мы даб'ёмся незалежнасці для ўсіх прыгнечаных народаў, прымусім падпальшчыкаў вайны адмовіцца ад іх чорнай задумы.

Афрыканкі Касісіры Бусенга і Элізабет Чынгі дзякавалі за незвычайную цёплую, з якой сустрэлі іх мінчане. «Усе добрыя словы, якія мы пачулі тут, сведчаць аб тым, што беларускі народ хоча жыць з намі ў міры, жадае нам поспехаў».

Чэх Пётр Бенядзік гаворыць, што ў Савецкім Саюзе ён заўсёды адчувае сябе, як дома.

Гасцям паказалі фільмы «Вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў», а таксама фільм, які расказвае аб сучаснай Беларусі.

Удзельнікі форуму прабывалі ў Беларусі тыдзень. Яны наведалі трактарны завод, Беларускі аўтамабільны, камвольны камбінат, інстытуты і універсітэт, пабывалі ў палацы піянераў, а ў палацы прафсаюзаў сустракаліся з моладдзю Мінска.

І ўсюды яны бачылі шчырасць, сардэчнасць, добразычлівасць савецкіх людзей, якія ім запамінацца надоўга.

Д. ЧАРКАСАВА.

Удзельнікі Сусветнага форуму ў час сустрэчы ў Мінскім аэрапорце.

НАША ЦЕЛЬ:

БЕСЕДА Н. С. ХРУЩЕВА С ПАРЛАМЕНТСКОЙ

ДЕЛЕГАЦИЕЙ ЯПОНИИ

мир, дружба, сотрудничество

Глава парламентской делегации Японии К. Фукунага приветствует Н. С. Хрущева, благодарит за приглашение посетить Советский Союз и говорит, что в знак уважения к главе Советского правительства он хотел бы преподнести скромные японские сувениры. На этой вазе, сказал он, цветы Японии, а на магнитофонной пленке — песни японского народа.

Н. С. ХРУЩЕВ. Благодарю вас за сувениры и то внимание, которое мне оказано.

К. ФУКУНАГА. Разрешите сказать несколько слов по поводу пребывания нашей делегации в Советском Союзе. Делегация состоит из 15 членов парламента. Разбившись на две группы, делегация посетила много городов и районов Советского Союза и имела возможность ознакомиться с его обширными просторами. Конечно, десять дней оказались недостаточными для того, чтобы ознакомиться со всем. Но мы увидели самое главное и получили большое удовольствие и богатые впечатления.

Эти наши впечатления можно было бы кратко свести к следующему:

— на огромных просторах Советского Союза осуществляется могучее строительство,

— в Советском Союзе широко развиваются наука и образование,

— все помыслы советских людей пронизывает стремление к миру,

— повсюду нашей делегации оказывали теплый, дружественный прием.

Все это, конечно, не оставило нас равнодушными. Обо всем этом мы расскажем народу с тем, чтобы способствовать развитию добрососедских отношений между нашими странами. Мы также расскажем японскому народу, уважаемый премьер Хрущев, о Вашем теплом и радужном отношении к нему.

Затем К. Фукунага просит Н. С. Хрущева подойти к глубокому пониманию проблем, стоящих между Японией и СССР.

Н. С. ХРУЩЕВ. Я весьма тронут вашими приветствиями, оценкой деятельности Советского правительства и моей лично.

Мы глубоко понимаем трагедию, которую пришлось пережить японскому народу в прошлой войне. Открытие атомной энергии — величайшее достижение человеческого разума в познании тайн природы, предназначенное на благо людям, было использовано во вред человечеству. И это пришлось испытать на себе японскому народу, который понес огромные жертвы от атомной бомбы.

Для людей, которые много пережили и многое видели, участвовали в войнах, кощунственно звучат слова о том, что атомная бомба — это бумажный тигр, что атомной войны бояться не следует и тому подобное. Люди, которые так говорят, либо не понимают, что означала бы для человечества современная война и те неисчислимые жертвы и бедствия, которые она несет всем народам, либо безответственно играют судьбами народов.

Мы честно заявляем, что войны не хотим. И не потому, что кто-то из нас боится за собственную жизнь, ведь все люди смертны, они умирают и без войны. Мы не хотим новой мировой войны, она подвергает огромной опасности жизнь миллионов людей, результаты труда и усилий многих поколений. Для благополучия и счастливой жизни народов война не нужна. Я имею в виду не освободительные войны, а захватнические войны между государствами, мировые войны.

Времена, когда завоеватели могли безнаказанно

грабить народы и наживаться на войне, ушли в далекое прошлое. Современная мировая война не может принести ни побед, ни богатств тому, кто ее начнет. Агрессор будет нести страшные бедствия и разрушения. Развязывать современную термоядерную войну — это просто безумие.

Конечно, если нам войну навяжут, мы будем сражаться всеми силами и всеми средствами. А средствами войны мы располагаем достаточно мощными, я бы сказал, неограниченными. И если агрессоры развяжут войну, то они в ней погибнут.

Я вынужден был вчерашний день потратить на осмотр новых видов оружия. Целый день я находился среди военных, ученых, инженеров, которые работают в этой области. Мне пришлось этим заниматься, потому что, пока в мире есть еще волки, надо обязательно иметь средства для того, чтобы защищаться от этих волков. Поэтому мы и создаем самые современные средства защиты своего государства, своего народа, средства защиты мира между народами.

Мы хорошо знаем всю разрушительную силу этого ужасного оружия и не хотели бы никогда применять его.

Счастье человека не в истреблении других людей только из-за того, что они говорят на другом языке, принадлежат к другой расе или нации или предпочитают другой социальный строй, счастье не в уничтожении созданного руками и разумом человека. Подлинное счастье — в борьбе за свободу, в труде, в развитии производительных сил, в создании изобилия материальных и духовных благ, чтобы все люди жили свободной и обеспеченной жизнью.

Можно лишь сожалеть, что некоторые государственные деятели при встречах с представителями других стран сеют не семена мира, а семена раздора и вражды. Один такой «сеятель» недавно беседовал с японскими социалистами и в этой беседе сеял именно такие семена. В этой связи я хотел бы встретиться с вами как членами парламента — представителями японского народа, поделиться своими соображениями по поводу высказываний, которые сделал Мао Цзэ-дун.

Обидно было бы читать эти высказывания не только потому, что они направлены против Советского Союза, против наших народов, нашей страны, но и потому, что Мао Цзэ-дун называет себя коммунистом, а философия, которую он развивал в беседе, чужда людям труда, она не может являться философией представителя самого прогрессивного, революционного учения — коммунизма. Я это вам говорю, не навязывая своих идей. Но вы знаете, что наша партия твердо придерживается марксистско-ленинских принципов, искренне предана этому учению.

В прошлом Япония и Россия не раз воевали друг с другом. Япония нанесла поражение русскому царизму. Это была война между двумя империалистическими державами. Во время второй мировой войны Советский Союз вместе с союзниками нанес поражение воинственной империалистической клике, которая правила в Японии в то время. Так было в прошлом. Как же нам быть в дальнейшем? Мы живем с вами рядом, являемся соседями. Как нам строить отношения между нашими государствами, между нашими народами? Можно ли следовать старой «практике», которая сводилась к тому, что государства, окончив одну войну, сейчас же начинали готовиться к следующей? А ведь, собственно говоря, на этот советеренно неправильный путь, который не принесет

счастья японскому народу, Мао Цзэ-дун и толкает сейчас Японию.

Когда японские социалисты поднимали вопрос о Курильских островах, Мао Цзэ-дун не нашел ничего лучшего, как пуститься в рассуждения о том, что Япония располагает такой-то территорией и численность ее населения такая-то, а Советский Союз располагает такой-то территорией и численность ее населения такая-то, что, дескать, на душу населения в Советском Союзе приходится значительно больше земли, чем в Японии и в других странах. Даже японское правительство, как известно, отмежевалось от этих рассуждений Мао Цзэ-дуна. Подобные рассуждения не способствуют созданию правильных, хороших отношений между народами и не могут принести народам добра.

Далее Н. С. Хрущев подверг критике «теорию» перенаселенности стран и недостатка жизненного пространства, которая, как известно, широко проповедовалась многими захватчиками и в наиболее полном виде выражена бесноватым Гитлером. На примере ФРГ он показывает, что любая страна, имея даже сравнительно небольшую территорию, но высокий уровень производства, развитую промышленность, науку, образование, может развить производительные силы и достичь довольно высокого потенциала и жизненного уровня. Значит, дело не в размерах территории, не в так называемом «жизненном пространстве».

Мао Цзэ-дун намекает, что Советский Союз слишком большая страна. В Пекине любят подчеркивать, что царское правительство России приобрело слишком много территорий и включило их в свои границы. Мы не хотим защищать русских царей. Они, как и другие цари, были грабителями, вели грабительские войны и старались прихватить чужое добро и приумножить свои владения. Но ко всем захватчикам прошлого — и к русским царям, и к китайским императорам — должно быть одинаковое отношение. Русские цари вели завоевательные войны. А чем занимались китайские императоры? Такими же завоевательными войнами, тем же грабежом, что и цари России. Китайские императоры завоевывали Корею, захватили Монголию, Тибет, Синьцзян. Возьмем, к примеру, Синьцзян. Разве там искони жили китайцы? Коренное население Синьцзяна резко отличается от китайцев в этническом, языковом и других отношениях. Это — уйгуры, казахи, киргизы и другие народы. Китайские императоры в прошлом покорили их, лишили их самостоятельности.

Таким образом, если обратиться к истории, вспомнить, как складывались государства, то мы увидим, что во всех государствах, малых и больших, цари занимались грабежом. Разница только в том, что грабитель посылнее отхватывал побольше, а послабее — поменьше.

Китайский народ, говорит далее Н. С. Хрущев, совершил революцию и добился больших социальных завоеваний. Правда, Китаю предстоит еще многое сделать, чтобы преодолеть экономическое отставание. Но здесь дело за временем, трудом и упорством. Китай имеет большие возможности для развития экономики и культуры, у него, кстати сказать, огромная территория. И если Китай сейчас испи

(Окончание на 7-й стр.)

ОТА
ГРОТЭВАЛЬ

Сегодня в номере

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

«СВЕТАЧ ВЯЛІКІХ ІДЭЙ» — так называется передовая статья, посвященная столетию Первого Интернационала. 28 сентября 1864 года в Лондоне по инициативе Карла Маркса и Фридриха Энгельса состоялось собрание рабочих разных стран, на котором была принята резолюция о создании Международного Товарищества Рабочих, получившего позднее название Первого Интернационала. Его девиз — «Пролетарии всех стран, соединяйтесь!» — до сих пор горит на боевых знаменах рабочего класса.

«ДЕЛЕГАТЫ ФОРУМА У МІНСКУ» (стр. 2). Закончился Всемирный форум молодежи, в котором приняли участие более тысячи посланцев 126 стран всех континентов. Участники форума призвали молодежь мира требовать полного предоставления независимости колониальным народам, ликвидации военных баз на чужих территориях, создания безъядерных зон на Балканах, в Центральной Европе, на Балтике и в Средиземноморье.

Группа делегатов форума — из Кении, Уганды и Чехословакии — гостила в Минске. Они побывали на тракторном и автомобильном заводах, в институтах, музеях. «Все добрые слова, которые мы здесь услышали, — сказали посланцы Африки, — свидетельствуют о том, что белорусский народ хочет жить с нами в мире, желает нам успехов».

Забота о человеке, помощь друзей в трудную минуту, чувство коллективизма давно стали отличительными чертами социалистического образа жизни. Когда в семье колхозников Войцеховичей из Глубокского района тяжело заболела дочь, рассказывается в статье **«ЧАЛАНЧУК»** (стр. 5), девочку сразу же отправили в областную витебскую больницу, а оттуда — в Москву, где ей сделали сложную операцию на легком. Сейчас девочка совершенно здорова. Ее спасли теплота и заботы десятков советских людей.

О большой человечности советских людей рассказывает и

корреспонденция **«ЗВЫЧАЙНАЯ ГІСТОРЫЯ»** (стр. 5).

О совсем ином отношении к человеку в «свободном мире» рассказывает репортаж **«КТО ПОМОЖЕТ УСТАВИМ ЖИТЬ!»**. Эти три статьи дадут возможность нашему читателю еще раз объективно оценить два образа жизни — социалистический и капиталистический.

«ЕЩЕ ТАКАЯ ШКОЛА» (стр. 6). В Минске создана школа-интернат для особо одаренных детей. С целью выявления юных талантов во все уголки республики выезжали музыканты и художники. Из 30 ребят, зачисленных в школу в этом году, 17 — из сельской местности. Окончив школу, они получают дипломы художников-оформителей и преподавателей музыки.

Министр иностранных дел Белорусской ССР Кузьма Киселев пишет в статье **«РЕСПУБЛИКА БОЛЬШИХ ПЕРСПЕКТИВ»** (стр. 7), которую мы помещаем на английском языке: «Мне очень часто приходится встречаться с иностранцами. И каждый раз, узнав, что я из Белоруссии, они выражают свое восхищение героизмом, упорством и самопожертвованием, проявленным белорусским народом во время Великой Отечественной войны». А восхищаться действительно есть чем. Недаром у

нас часто спрашивают: «В чем секрет вашего чуда?» И правы советские люди, когда они отвечают: «Никакого чуда, никакого секрета у нас нет. Мы достигли всего потому, что работаем на себя и пожинаем плоды своей дружбы». В настоящее время Белорусская ССР производит на каждую тысячу человек населения столько же металлообрабатывающих инструментов, сколько производит США и Англия, грузовиков больше, чем Италия, и тракторов больше, чем США и Франция. Уже в 1961 году наша республика производила больше мяса на душу населения, чем Англия и Норвегия, а молока больше, чем США, Англия и ФРГ. В статье также приводятся и другие интересные данные об экономике и культуре нашей страны.

Наш соотечественник Вл. Марковский из Америки прислал продолжение рассказа о приключениях альбома «Савецкая Беларусь» в городе Сыракос (**«ПРЫГОДЫ АЛЬБОМА»**, стр. 8). Во многих домах бывал этот альбом, и эмигранты, листая его страницы, с радостью узнавали родные места, отстроженные после войны. Владелец альбома принес его на собрание своих земляков возле эмигрантского дуба. Там до позднего вечера люди пели родные песни, читали вести с Родины.

21 верасня 1964 года ў Берліне пасля працяглай і цяжкай хваробы на 71-м годзе жыцця памёр выдатны дзяржаўны і партыйны дзеяч Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, член Палітбюро Цэнтральнага Камітэта Сацыялістычнай адзінай партыі Германіі, старшыня Савета Міністраў ГДР, намеснік старшыні Дзяржаўнага савета ГДР, выдатны дзеяч германскага і міжнароднага рабочага руху, верны друг Савецкага Саюза таварыш ОТА ГРОТЭВАЛЬ.

Поездка, удивительная, как сон

Вот и простились мы с Белоруссией. Очень трудно было расставаться с советскими людьми, полными чистой дружбы и миролюбия. До Берлина ехали в комфортабельном советском вагоне. Нас обслуживали очень милые, добрые женщины-проводницы. От Берлина до Брюсселя ехали уже в сораздо худших условиях, но всё-таки доехали. Встречала нас представительница Союза Советских Граждан в Бельгии Клава Безродная. Скоро состоится пленум ССГ, на котором я буду рассказывать о нашем чудесном отдыхе в Кривожке. Живя в Белоруссии, я забыла свою неволю, свою горькую разницу с Родиной, с моим народом и добрым народом. Советские люди душевнее, добрее, проще, а здесь, на Западе, цена человека определяется количеством его богатством, деньги стирают все его некрпимые поступки. Богатые считают, что им все позволено. И раньше боялись перечить таким людям, но после поездки на Родину в 1959 году осмелела, даю им отпор, где нужно и как нужно. Время, когда была млада и меня легко было млатить, давно прошло. Если человек пережил муки и издевательства фашистских лагерей, ему уже ничего не страшно.

рат «Зоркий». Сколько людей рассматривали его и восхищались им. Я рада, что сделала хороший выбор. Все наша семья благодарна советским врачам за бесплатную медицинскую помощь, которую они оказывали моему сыну Яну. И в больнице, где он лежал, и в лагере все были к нему очень внимательны и добры. Мы с Яном часто вспоминаем нашу поездку. Ян говорит: «Мамочка, все так быстро прошло, и мне кажется, что это была не действительность, а сон». Мне тоже кажется этот месяц на Родине чудным сном. Сколько хороших впечатлений осталось у нас. Этими впечатлениями я делюсь со своими знакомыми. И раз мне стало очень горько. Пришел ко мне один русский и все расспрашивал, как у нас на Родине. Я ему рассказывала много хорошего. А он потом с иронией сказала: «Неужели так получилось?» У меня даже настроение испортилось после встречи с ним. Живут же такие бесовские люди на свете!

Вот пока и все. С нетерпением жду писем и газет из Минска.

Р. ДЕМЧЕНКО.

Моя любовь к Родине и народу прочна и непоколебима. Я считаю священным долгом и своим детям привить такую же любовь к моей земле, сделать их полезными людям. Мои девочки приглашают к себе друзей, просматривают наши советские пластинки. После приезда домой я еще на одиноко дня не была одна. Все посетители да гости: бельгийцы, французы, русские, родственники моего мужа Жака. Он бельгиец, но любит мою Родину и мой народ. Очень жалеет, что не смог побывать вместе со мной в СССР. Я Жаку привезла из Минска фотоаппа-

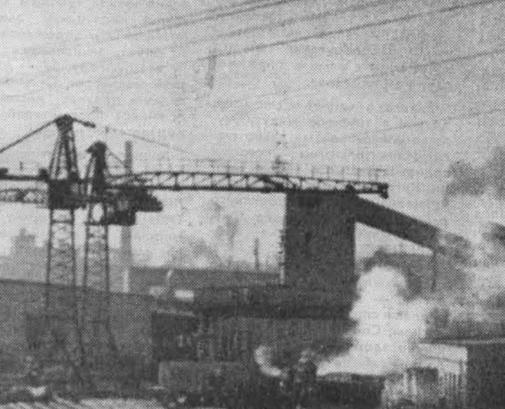
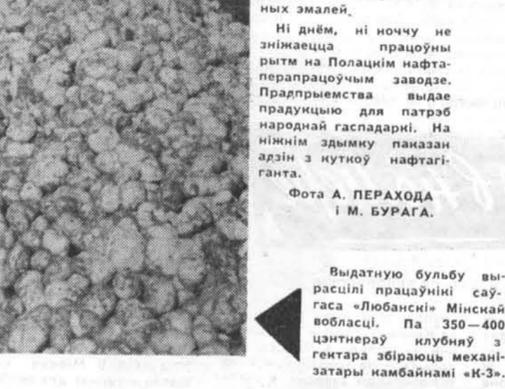
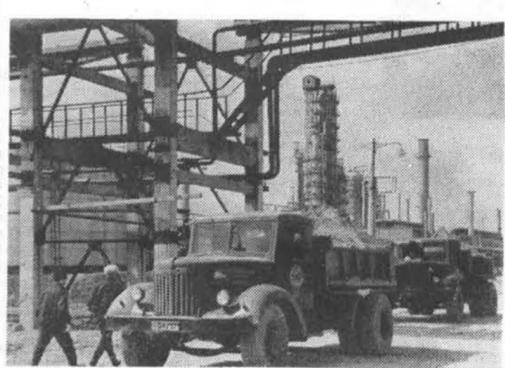
Минск—Авиньон

Вот мы уже и дома. Началась обыденная, трудовая жизнь. Продолжаю писать свои воспоминания о нашем пребывании в Кривожке. Скоро пишу их вам. Побывала в бюро «Интурист» города Авиньона. Между Минском и нашим городом завязывается дружба. Мы собираемся обмениваться открытками, проспектами, рекламными материалами. Родители детей, побывавших в Белоруссии, шлют вам всем большую благодарность за заботы, за отдых. Уже многие дети получают письма от белорусских пионеров, отвечают им. Дружба, которая началась в Кривожке, крепнет. Франция. К. БЕРНАР.

КАЛГАСНЫЯ СТЫПЕНДЫЯТЫ

Мікалай Манарэвіч пасля службы ў арміі застаўся працаваць у сваёй роднай вёсцы Анаравічы. Хутка праўленне калгаса паслала яго вучыцца ў Жыровіцкі тэхнікум механізацыі сельскай гаспадаркі. Яму выдзелілі стыпендыю на ўвесь тэрмін навучання. Мікалай Манарэвіч не адзіны стыпендыят калгаса. За кошт калгаса паехалі вучыцца ў Ваўнавыскі ветэрынарны тэхнікум Марыя Манюшка і Г. А. Дзімяны — Галіна Гомзі і г. д. У раёне дзесяці юнакоў і дзяўчат вучацца ў сярэдніх і вышэйшых навучальных установах за кошт калгаса. П. САЧЫУКА. Навіградскі раён.

«Голас Радзімы» № 60 (845)

ТАКОМУ МОЖНА ПАЗАЙЗДРОСЦІЦЬ

У Мінску закончыў сваю работу міжнародны семінар па вытворчасці малочных прадуктаў, арганізаваны па просьбе ФАО — Харчовай і сельскагаспадарчай арганізацыі ААН. У яго рабоце прынялі ўдзел прадстаўнікі 10 дзяржаў: Венгрыя, Індыя, Непал, Аб'яднанай Арабскай Рэспублікі, Польшчы, Танганьікі, Турцыя, Чэхаславакія, Эфіопія і Югаславія. На працягу двух месяцаў для стыпендыятаў ААН былі прычтаны лекцыі па мікрабіялогіі і біяхіміі малака, тэхналогіі вытворчасці кісламалочных прадуктаў, сыру, масла, згушчонага і сухага малака. Па многіх пытаннях перапрацоўкі малака былі праведзены практычныя заняткі.

Удзельнікі семінара наведалі калгасы імя Гастыля Мінскага раёна, «Новы свет» Капыльскага раёна, «Сцяг камунізму» Слуцкага раёна, сабёс «Чырвоная зорка» Нясвіжскага раёна, практычна ўдзельнічалі ў вывучэнні тэхналагічнага працэсу перапрацоўкі малака на Мінскім гарадскім малочным камбінаце, Рагачоўскім малочна-кансеравым камбінаце, Капыльскім масласыраводзе, Лідскім камбінаце сухага малака.

Удзельнікі семінара падзяліліся сваімі ўражанымі аб знаходжанні ў Беларусі, выказалі

сваю думку аб развіцці малочнай прамысловасці ў рэспубліцы. — Наведанне Капыльскага масласыравода, — сказаў прадстаўнік Індыі Д. Г. Бхатчары, — дазволіла мне атрымаць агульнае ўраджэнне аб найноўшым тэхналагічным абсталяванні, якім аснашчаны прадпрыемствы малочнай прамысловасці Беларусі. Я абаяна, што прыкладу ўсе свае сілы, каб укарыніць такое абсталяванне ў сваёй краіне. У рабоце семінара прыняў ўдзел начальнік аддзела малочных прадуктаў ФАО Ганс Педэрсен.

У гутарцы з карэспандэнтам БЕЛТА ён заявіў: — Ні ў адной краіне свету ўдзельнікі семінара не маглі атрымаць таго, што яны атрымалі ў Беларусі, малочнай прамысловасці такой высокага развіцця, а ўсе працэсы дастаўкова механізаваны. Асабліва вялікага поспеху даступна вытворчасці кісламалочных прадуктаў. Нідзе ў свеце ўзровень развіцця і культуры вытворчасці тут убацькалі і чаму навука, можа аказаць вялікую карысць для краін, якія развіваюцца.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ:

Новы дом культуры адкрыўся ў вёсцы Пагонча Браслаўскага раёна. Пры ім ёсць кіназала на 400 месцаў, бібліятэка, бильярдная, танцавальная зала і пакой для рэпетыцый удзельнікаў мастацкай самадзейнасці.

Т. ПАНЦЯЛЕЙКА.

Штогод салігорскія шахцёры і будаўнікі адначываюць у санаторыях і дамах адпачынку на пущэўках прафсаюза. І выдаюцца яны на льготных умовах, а то і зусім бясплатна. Толькі сёлета іх атрымалі 430 рабочых.

Цесляры Васіль Кохан і Мікалай Пацэўскі адначывалі ў санаторыях Кемеры і Булдыры. Пабываў у санаторыі «Беларусь» у Сочы токар Віктар Семянчэня. Акрамя гэтага, у Салігорску ёсць сваё навука прафілакторый. Тут людзі адначываюць без адрыву ад вытворчасці. Да іх паслуж медыцынскай дапамога, добра абсталяваныя пакоі.

Н. ШЫНЕЛІН.

Ва ўсёй Заходняй Беларусі пры панскай Польшчы не было ніводнай вышэйшай навуцальнай установы. Цяпер у адным Гродна ёсць медыцынскі, педагогічны і сельскагаспадарчы інстытуты, больш дзесяці сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, 23 сярэдніх школы. Медыцынскі інстытут — самы малады. Сёлета ў ім быў першы выпуск. З яго спец выйшла 258 кваліфікаваных урачоў. За час вучобы яны прышлі добрую практыку ў бальніцах і паліклініках.

А. КАСЕНКА.

НА ЗДЫМКУ: Група выпускнікоў Гродзенскага медыцынскага інстытута.

Больш пяцісот юнакоў і дзяўчат атрымалі за паспяванымі гады сярэдняю адукацыю ў школе вёскі Падлессе Ляхавіцкага раёна. Многія з іх сталі механізатарамі, аграномамі, настаўнікамі, інжынерамі. Выйшлі з Падлесся і вучоныя. Напрыклад, Віктар Ракуць стаў дацэнтам Мінскага медыцынскага інстытута, а Марыя Смарччок заканчвае аспірантуру.

Р. СЯРГЕЕНКА.

Добры падарунак атрымалі дзеці горада Мар'іна Горка. Першага верасня тут адкрылася чввёртая і ў ліку сярэдняй школы. У ёй займаецца 960 хлопчыкаў і дзяўчынак. У школе абсталяваны кабінеты фізікі, хіміі, біялогіі, матэматыкі і чарчэня, працы, дамаводства, ёсць вытворчая майстэрня, спартыўная зала, сталова. На будаўніцтва і абсталяванне школы выдаткавана каля 400 тысяч рублёў.

М. МОТУЗ.

НА ЗДЫМКУ: новая сярэдняя школа ў Мар'інай Горцы.

Фота В. БУРАГА.

Выдатна ведае і па-сапраўднаму любіць сваю справу птушніца мінская птушкафабрыкі імя Крупскай Ганны Юрчанка. За восем месяцаў бігучага года яна сабрала 571 тысячу лек. На здымку выбачыце Ганну ЮРЧАНКА за зборную лек.

Кто поможет уставшим жить?

Репортаж корреспондента «Известий» Б. ОРЛОВА из Западного Берлина

Человеку надоело жить! Он уже не замечает, как цветет на улицах липа, как пахнет свежескошенное сено и как шумит прибой на морском берегу. Ему все равно. Самоубийство в капиталистических странах — вещь обычная. И здесь, в Западном Берлине, сообщения о покончивших с собой газеты печатают каждый день. 35-летняя Марлон П., мать пятилетнего сына и 11-месячной дочки, решила уйти из жизни. Она приняла с детьми снотворные таблетки и открыла газовые краны. Помощь пришла поздно. Мать и дочь были мертвы. Лишь мальчишка удалось спасти.

19-летняя стенографистка Бригитт Шнейдер выпрыгнула с балкона пятого этажа.

Почему же Западный Берлин по количеству самоубийств стоит на первом месте в Европе? Как сообщает газета «Вехенност», в прошлом году здесь покончили с собой 1 240 человек. Кроме того, более семи тысяч человек пытались наложиться на себя руки. В Западном Берлине существует даже специальная служба по спасению самоубийц. Ее официальное название «Обслуживание уставших жить» («Лейбенсмиденбергройнг»). В газетах и телефонных книгах постоянно подчеркивается номер телефона этой службы.

Я позвонил по такому телефону и тут же услышал далекий женский голос, который участливо спросил, что случилось. Испытываю ли я затруднения в финансовых делах или неурядицы в семейной жизни? Или, может быть, мне хочется побеседовать с теологом?

Я ответил, что пока еще ухаживать за жизнью не собираюсь, а просто хочу поближе познакомиться с их организацией.

— А кто вы? — спросил меня.

Я ответил. Последовала пауза. Затем тот же женский голос, но уже сухо сказал: — Приходите завтра. С вами будет беседовать графиня Шлиффен.

На следующий день графиня Шлиффен на месте не оказалась. Меня принял другой сотрудник, пожилой, лысоватый, в очках. Он спросил про профессию, швейцарец по происхождению. Пригласил меня в кабинет, он настороженно оглядел меня, видимо, ожидая подвоха. Затем

У «ВОЛЬНЫМ СВЕЦЕ»

он «оттаял», и мы проговорили часа полтора. «Обслуживание уставших жить» — организация добровольная. Существует она на сборы и объединяет энтузиастов. В Западном Берлине она действует уже более семи лет. Руководит ею доктор Томас. Установлено круглосуточное дежурство. Человек, вздумавший в самый разгар ночи пустить себе пулю в лоб, может «по идее» позвонить в «Обслуживание уставших жить» и, получив соответствующее утешение, продолжать спокойно спать.

— Что же заставляет людей лишь себя жизни? — спросил я собеседника.

— Причины разные, — ответил тот, — одна из них — одиночество. Люди приходят к нам и подолгу рассказывают о жизни, заботах и сомнениях. Ночью нам тоже звонят многие.

Одиночество в городе с населением в два с лишним миллиона жителей! Не звучит ли это парадоксом? Чем же вызвано оно? Но мой собеседник явно не хочет доказываться до сути вопроса. Доктор Томас написал «По-

собие по предотвращению самоубийств». Но и в нем нет анализа главных причин,azole которых люди по своей воле уходят из жизни. В существовании сотрудничества «Обслуживания уставших жить» положил на врачей, которые добросовестно пытаются излечить изны на теле больного, не задумываясь при этом над причиной появления изны.

А ведь не нужно обладать особенными знаниями, чтобы поставить диагноз болезни. Принципы, на которых зиждется капиталистическое общество: частное предпринимательство, погоня за прибылью, социальное неравенство, нужда, голод, дефицит «каждый за себя, один бег за всех» — все это порождает беспорядочно, одиночество, разобщает людей.

Не имея перед собой больших идеалов, люди разочаровываются в жизни, устают вести обременительную борьбу за существование.

Недавно здесь произошло очередное самоубийство. Итак, еще одно... Но сколько их будет впереди? Кто думает в Западном Берлине о судьбе безразмерно ушедших из жизни, кроме горстки наивных энтузиастов? Кто по-настоящему может утешить живых?

У СВЕЦЕ САЦЫЯЛІЗМА

ЧАЛАВЕЧНАСЦЬ

— Лёля, ідзі да мяне, дарагая, — усміхнуўся, кіліча яна дачку. — Як ты сабе адчуваеш?

— Добра, мама! — даносіцца з саду звонкі галасок. — Я малую, а баўля вяжа панчошкі. — Малайчына, дачушка, малую, малую... Верце не верце, — гаворыць Аліна Міхайлаўна ўжо мне, — усаго два тыдні як Лёлі зрабілі сур'язную аперацыю, а яна ўжо зусім здарова. Я так рада.

— Сур'язную аперацыю! — здзіўляюся я.

— Так, аперацыю на правым лёгкім. У Маскве рабілі. Ох, і гора было... Але цяпер усё добра. Ведаеце, я назат не ўяўляла, як многа вакол добрых людзей... Хоць толькі не дэпамагу нашай Лёлі... І суседзі, і калгас, і дзяржава...

Я слухаў гэты расказ маці аб вялікай чалавечасці савецкіх людзей, аб тым, як шчасліва склаўся лёс гэтай жанчыны, та кі цяжка спачатку, і не мог не ганарыцца нашай дзяржавай, гуманнасцю нашага ладу...

Было гэта ў 1937 годзе. У вёсцы Сарокі, што каля Глыбокага, у сям'і Баляслава Ціклінскага нарадзілася дачка Аліна. Але не парадавала гэта назва бацькоў. А чаму было радавацца беднякам, калі ў сям'і з'явіўся лішні рот. І вось, калі Аліне не было і году, вырашыў Баляслаў ехаць за граніцу, у Францыю, разам з жонкай. Вярбоўчышкі сцявяджалі, што там, калі працаваць на швацце, плацяць вельмі добра. А дачку вырашылі пакінуць на

ўзяла пад сваю апеку — вывучыла на трактарыста. Цяпер ён адзін з лепшых механізатараў арцелі імя Энгельса. Зарабляе ён добра, прычым з кожным годам працядзень калгаса становіцца ўсё больш аэжымі, так што сям'я (а ў ёй пяць чалавек — тры дзяўчыны: Ала, Яніна і Лёля) жыве ў дастатку. Не выпадкова ж Ваіцяховічы збіраюцца будаваць новы дом. І пачалі б ужо, каб не часова хвароба Лёлі...

Прастудзілася дзяўчынка. Спачатку, здавалася, нічога страшнага ў гэтым не было, але потым нечакана прастуда дала ускладненне на лёгкія. Дзяўчынку адразу ж самалётна накіравалі ў Віцебск у абласную бальніцу, а адтуль — у Маскву, у бальніцу імя доктара Рускава. Вядомыя спецыялісты рабілі ўсё магчымае, каб вылічыць Лёлю, не робячы аперацыі, але калі стала відавочным, што без гэтага не абыйсціся, вырашылі апераваць.

І вось прайшло толькі два тыдні, а Лёля ўжо зусім здарова, выратаваная цеплынёй і клопатамі дзесяткаў людзей, аб якіх яна цяпер будзе памятаць усё жыццё.

Вось, уласна, і ўвесь расказ аб сям'і і лёсе Аліны Ваіцяховіч, маленькі расказ аб тым, як клопатыца ў нас аб людзях. Вось чаму доўга не думаючы, я падказвала ёй сэрца, Аліна засталася са сваёй сапраўднай маці на зямлі, дзе ёсць тое, чаго не знайдзеш ў «свабодным свеце» — чалавечнасці.

В. ВІКТАРАУ.

ЗВЫЧАЙНАЯ ГІСТОРЫЯ

Шоў дондж. Алена слухала, як ён таямніча лапатаў за вакном у гушчары рабінавых лісцяў. І раптам перад вацьма папаўзлі ярка-пламака дачка. Яна ўжо не чула, як заплала дачка. Не бачыла суседзю, яны прыбеглі на крык дзяціці. Потым на негнечне прыйшла ў сабе. Нававал стаўу пах медыкаменту...

«Над Віцебскам ўставала сонца. У ярых промнях зіхцелі абмітыя дажджом дрэвы. Травы сагнутыя тармазамі і спыніўся наўспраць фабрыні «КІМ». Вуліца напоўнілася людзьмі. Рабочыя крочылі да прахадной. І вось ужо ў швейным цэху застракаталі машыны. Толькі машыны Алены Сямёнавай маўчала.

Праз ненаторы час да работніці падыйшоў начальнік цэха, смагаў: — Наша Сямёнава ў бальніцы. Дома засталася дачка. Што будзем рабіць? Швей ускаваліся: — Трэба мума папярэдзіці! Ён жа ў экспе-

— Пасля работы ўсе пойдзем у бальніцу... — Мне ле дачку дайце, буду даглядаць... Так, маленькая Таня Сямёнава стала членам сям'і Чалініных.

Праз тыдзень на вятру да Чалініных прыйшоў Сямёнаў. Яго вынікала тэлеграма. Ён доўга і ўдзячна трос руку гаспадыні: — Я толькі з бальніцы. Алену выпішчы не раней, чым праз месяц. А я павінен вяртацца на работу. Ян быць з дачкой, не ведаю.

Таня застанеца ў мяне, — адказала Чалініна. — Яна не будзе адчуваць сьве чужой. — Але ж у вас сваіх трое дзяцей, — смагаў разгублены Сямёнаў. Ну і што? — адказала гаспадыня. — Было трое, стане чатыры. Вяртайцеся і працуйце спакойна. Усё будзе добра. Алену не кінем у будзе, будзем наведваць яе кожны дзень.

Праз два месяцы Алена выйшла на ганак салніцы. Яе сустрэла Чалініна. Побач з ёю стала маленькая, прыгожая апраўтаная Таня. Алена падхапіла дачку на рукі, прысунула да грудзей. Яна плакала, плакала слёзмі радасці і ўдзячнасці. А. ШЛЕГ.

БЕЛАРУСЬ ІНДУСТРЫЯЛЬНАЯ
Фота К. ЯКУБОВІЧА.

ЁСЦЬ ТАКАЯ ШКОЛА

У рэспубліканскай школе-інтэрнаце, якая рыхтуе будучых музыкантаў і мастакоў, пачаўся трэці навучальны год. Яе выхаванцы, таленавітыя хлопчыкі і дзяўчынкі, дзеці рабочых, калгаснікаў, служачых, прыехалі сюды з усіх канцоў рэспублікі.

— Перад паступленнем на вучобу, — расказвае дырэктар Сяргей Мясцадаў, — дзеці трымаюць конкурс. Юных музыкантаў, напрыклад, праслухвае камісія, у склад якой уваходзяць вядомыя кампазітары, выкладчыкі музыкі. Вялікая работа вядзецца таксама і па выяўленню талентаў. З гэтай мэтай у гарады і сёлы рэспублікі выязджаюць мастакі, выкладчыкі школы. Сёлета экзамены трымалі пяцсот ребят, прынята — трыццаць, у тым ліку семнаццаць з сельскай мясцовасці. З вёскі Барэйкі Верхнядзвінскага раёна прыехала Ларыса Бубовіч. Яна два гады наведвала гурток выяўленчага мастацтва пры кабінце графікі і малявання ў Бігосаўскай сярэдняй школе. З вёскі Сярэдня Печи Мазырскага раёна паступіў заўзяты кнігалюб і афарміцель

насенных газет Коля Бандарчук. З вёскі Тарусічы Гродзенскага раёна — Толя Кузняцоў, які наведваў студию выяўленчага мастацтва ў Гродна. Усім ім па 11—12 год, яны будуць займацца ў пятым класе па агульнаадукацыйных прадметах і ў першым — па жывапісу.

У рэбят другога года навучання ёсць ужо пэўныя поспехі і творчыя знаходкі. Адно з груп вядзе выкладчык Сяргей Пятровіч Каткоў.

У групе В. Туміловіча падбраліся вельмі цікавыя рэбяткі. Большасць з іх нарадзілася ў вёсцы і жыве цяпер вясковымі назіраннямі. Вось сядзяць яны за малюбертамі — сканцэнтраваныя, уважлівыя. Тонкія чулівыя пальцы не заўсёды паспяваюць за смелымі задумамі, не могуць перадаць іх на паперы. І тады замірае рука з алоўкам, ідзе ў ход гумка. Потым кладуцца на ватман новыя і новыя штрыхі. Ім зусім нямнога гадоў, але яны адчуваюць жыццё, як няспынную навіну, і імкнуцца перадаць гэта радаснае адчуванне ў сваіх працах. Аня Шылава з вёскі Пескі

Ваўкавыскага раёна асабліва добра вып'свае адзенне людзей: яно ў яе заўсёды яркае, прыгожае, усе фігуры гарманічна спалучаюцца. У сэнсе «гардэробу» сваіх герояў Аня вялікая фантазёрка.

Цікавы творчы свет і Лёні Раўко з вёскі Кель Капыльскага раёна. Дзіцячы кампазіцыйны ў яго зусім не ўбачыш. Для сваіх работ ён бярэ дарослыя тэмы, з калгаснай працы. У яго карцінах шмат дынамікі. Гэта асабліва ярка праявілася ў апошняй рабоце «Навальніца».

...Ідзе звычайны ўрок па спецыяльнасці.

— Сёння вы будзеце выконваць работу па асаб'стых уражаннях летніх канікул, — гаворыць выкладчык, — Пад рукой трэба мець накіды.

Так лёгка ўяўлялася ў думках і так цяжка ўвасобіць тое, што бачыў, у малюнку! Ваня Харошка, ціхі сціплы хлопчык з вёскі Серабрышча Баранавіцкага раёна, забытаўся «ў трох копах». Яго малюнак «Уборка льну» атрымліваецца малавыразным. Ці знойдзе хлопчык правільнае рашэнне?

Выкладчык садзіцца побач. — Ты гэта назіраў у жыцці?

— Так. — Там гэта было больш цікавым, праўда? Падумаў лепш, як размясяціць прадметы, людзей. Можна, трэба даць «неба» больш, уяві сабе, што ты хочаш паказаць.

Многа рэбят займаецца на музычным аддзяленні. Адно пазнаюць сакрэты ігры на скрыпцы, другія — на віяланчэлі, трэція — на фартэпіяна.

Школа, аб якой ідзе гаворка, незвычайная. За гады вучобы юныя мастакі і музыканты павінны будуць прайсці праграму агульнаадукацыйнай школы і спецыяльную падрыхтоўку. Школу-інтэрнат навучэнцы закончаць з дыпламам мастака-афарміцеля або выкладчыка музыкі. Тыя, хто пажадае вучыцца далей, змогуць паступіць у кансерваторыю або мастацкі інстытут.

Цікавімся, як рэбяткі вучацца, жывуць. У школе да іх паслуг светлыя аўдыторыі, спецыяльныя майстэрні, музычныя класы, багатая бібліятэка. Ёсць сталовая.

У гэтым навучальным годзе ў школе займаецца 186 здольных дзяўчынак і хлопчыкаў. І хто ведае, магчыма, іменна сярод гэтых дзяцей — будучыя вядомыя мастакі і музыканты.

Л. ШУМАН,
М. БАСЬКО.

Сонца НА БЛЮДЗЕ

Я пазнаёміўся з Генадзіем Гаркуновым у Мінскім магазіне-салоне на выстаўцы-продажу вырабаў дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Ён стаў за прылаўкам, дапамагаючы пакупнікам выбраць па густу рэч, і адначасова расказваў аб кераміцы, аб яе ўласцівасцях, яе дзіўнай прыгажосці. Адчувалася, што гэта не проста прадавец, а мастак. Так яно і было: у парадку грамадскага даручэння мастакі самі той дзень сталі за прылаўкі. Мы разгаварыліся. Некалькі год таму назад Гаркуноў скончыў ткацкае аддзяленне Мінскага мастацкага вучылішча, потым працаваў у ткацкім цэху пры мастацкім фондзе БССР, захапляўся керамікай. Я пабываў у майстэрні камбіната, пацікавіўся, над чым ён працуе. Узоры дэкаратыўных тканін для афармлення тэхналагічнага інстытута і палаца піянераў былі вельмі цікавымі. Яны захавалі беларускі нацыянальны каларыт і разам з тым выглядалі вельмі сучасна.

Цікавыя і своеасаблівыя работы Гаркунова ў галіне керамікі. Яны склалі цэлы раздзел

на выстаўцы. Знаёмства з гэтымі працамі дастаўляе эстэтычнае задавальненне. Ён вельмі добра адчувае матэрыял і ўмее выявіць і падкрэсліць яго ўласцівасці. Пошукі новых форм і дэкору, падбор глазураў і фактур вельмі удалыя. Ну, хоць бы ў трох высокіх вазах, дзе, захоўваючы натуральны колер гліны, мастак упрыгожвае іх тонкімі палярэчнымі палосамі, якія нібы падкрэсліваюць тэхналогію апрацоўкі гліняных сасудоў на ганчарным коле. Гарлавіны ваз паліты карычневай свабодна сцяжкаючай палівай, і гэта таксама натуральна выцякае з тэхналогіі абпальвання. Ансамбль добра выглядае ў сучасным інтэр'еры. У такіх вазах зімой ставяць сухія галінкі, а летам — буйныя кветкі на доўгіх сцяблінках або чарот. Гэта надае інтэр'еру ўтульнасць.

Вельмі сваеасаблівы і другі дэкаратыўны ансамбль — «Бярозка». Высокая ваза, кашпо і дэкаратыўная пліта грубай зярністай фактуры з крапінамі шмат дэкарыраваны глыбокімі вертыкальнымі прарэзамі. Спалучаючыся са светлай паверхняй гліны, гэтыя цёмныя палосы ствараюць асацыяцыю з карой бярозы.

Гаркуноў шукае самыя разнастайныя дэкаратыўныя вырашэнні. Акрамя ансамбля і ваз, ён стварыў прыгожыя насценныя блюда, цікавыя яго эксперыменты ў настольнай скульптуры з гліны. Удалы, напрыклад, малюнак гнуткай жаночай фігуры, прыгожа ўпісанай у круглую форму блюда «Ноч». Добра знойдзена і спалучэнне колераў — высакароднага цёмна-шэрага фону з жоўтай плямай месяца і сілуэтам фігуры.

Па-іншаму вырашаецца дэкаратыўная задача ў другім блюде — «Сонца». Калі ў першым выпадку вобразнае ўспрыняцце ідзе ад дакладнага і лакалічнага малюнка, дык у другім асноўную вобразную нагрукку бярэ на сябе колер — велізарнае чырвонае сонца за аглененымі галінкамі.

Гаворачы аб манеры Гаркунова, трэба адзначыць уменне мастака спалучаць сучаснасць з народнасцю. Народныя вытокі адчуваюцца і ў двух дэкаратыўных рэльефах — абпаленых пласцінах з прарэзным малюнкам у народным стылі. Усё гэта з'яўляецца асновай далейшых творчых поспехаў маладога беларускага мастака.

А. СУРСКИ.

БЕЛАРУСКАЕ шкло і кераміка карыстаюцца шырокай папулярнасцю не толькі ў нашай краіне, але і далёка за яе межамі. Нядаўна, напрыклад, шклозавод «Нёман» атрымаў вялікі заказ на пастаўку сваёй прадукцыі ў Англію. На здымку: прадукцыя шклозавода «Нёман» і Івянецкай фабрыкі керамічных вырабаў.

Фота Ул. КИТАСА.

«АЛЬПІЙСКАЯ БАЛАДА»

Нядаўна кінагледачы пазнаёміліся з фільмам «Трэція ракетка», зробленым па аднайменнай аповесці таленавітага беларускага пісьменніка Васіля Быкава.

А зараз на кінастудыі «Беларусьфільм» пачалася падрыхтоўка да пастановкі фільма па новай аповесці В. Быкава «Альпійская балада».

— «Альпійская балада», — сказаў рэжысёр Б. Сцяпанюк, — твор вельмі пазтычны, востра драматычны, працяты нянавісцю да фашызму і яго спадарожніка — вайны.

У аснову сюжэта аповесці і сцэнарыя пакладзены выпадкі ўцякаў вязняў з канцэнтрацыйнага лагера ў далёкіх Альпах.

Праз гісторыю ўцякаў беларуса Івана Цярэшкі і італьянкі Джуліі, праз іх узаемаадносіны і характары аўтар здолеў паказаць салідарнасць розных народаў у барацьбе з фашызмам, іх вялікую любоў да Краіны Саветаў. Іх глыбокую пашану да мужанага савецкага чалавека.

Выканаўцы беларускіх і рускіх народных песень артысткі Беларускай дзяржаўнай філармоніі — сёстры Соф'я, Аляксандра і Валяціна Логінавы.

Фота Ул. КРУКА.

● ХРОНИКА ● ХРОНИКА ● ХРОНИКА ● ХРОНИКА ● ХРОНИКА ● ХРОНИКА ●

У МІНСКУ У ДЗЯРЖАУНЫМ МАСТАЦКІМ МУЗЕІ БССР АДКРЫЛАСЯ ГРУПАВАЯ ВЫСТАўКА ТВОРАУ ЧЛЕНАУ АКАДЭМІІ МАСТАЦТВАУ ССРС. НА ЁЙ ПРАДСТАУЛЕНЫ 300 РАБОТ 39 НАЙБОЛЬШ ВЯДОМЫХ МАСТАКОУ КРАІНЫ — ТВОРЫ ЖЫВАПІСУ, ГРАФІКІ, СКУЛЬПТУРЫ.

У ШЧУЧЫНСКІ РАЁН ПРЫБЫў НА ГАСТРОЛІ БАБРУЙСКІ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР. ЁН ПАКАЗАў СВАЕ НОВЫЯ СПЕКТАКЛІ «ХЛЕБАРОБАМ СЕЛЬГАСАРЦЕЛІ «ШЛЯХІ ЛЕНІНА», «17 ВЕРАСНЯ», ІМЯ КАЛІНІНА, «ЧЫРВОНЫ СЦЯГ», «ГВАРДЫЯ», «ПЕРАМОГА».

У ВЕСЦЫ ЧАПЛІЧЫ СЛУЦКАГА РАЁНА ПАБЫВАЛІ ПІСЬМЕННІКІ — УРАДЖЭНЦЫ СЛУЦКАГА РАЁНА — ВАСІЛЬ ВІТКА, МІКОЛА ЛОБАН І АЛЕНА ВАСІЛЕВІЧ. ЯНЫ ВЫСТУПІЛІ У ВЯСКОВЫМ КЛУБЕ ПЕРАД РАБОЧЫМІ САУГАСА «ТАНЕЖЫЦЫ».

ЛІТАБ'ЯДНАННЕ ГОРАДА БАБРУЙСКА РАЗАМ З РЭДАКЦЫЯЙ ГАЗЕТЫ «ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА» ПРАВЯЛО У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КНІЖНЫМ МАГАЗІНЕ ЧАРГОВЫ ДЗЕНЬ ПАЗЭІІ. З ЧЫТАННЕМ СВАІХ ВЕРШАУ ВЫСТУПІЛІ САКРАТАР ЛІТАБ'ЯДНАННЯ А. ГАРЭЛІК, НАСТАўНІК ЗАВАЛОЧЫЦКАЙ СЕЛЬСКАЙ ШКОЛЫ

М. ОСІН, РАБОТНІЦА ФАНЕРНА-ДРЭВААПРАЦОУЧАГА КАМБІНАТА Т. ГІНЗБУРГ, НАСТАўНІК ЛІПЕНСКАЙ СЕЛЬСКАЙ ШКОЛЫ Ф. КАРАШКОУ, ЗАГАДЧЫК КЛУБА ВЕСКІ СЛАУКАВІЧЫ С. КОБЛЯ І ІНШЫЯ.

У КЛУБЕ ПІСЬМЕННІКАУ БЕЛАРУСІ АДБЫўСЯ ВЕЧАР, ПРЫСВЕЧАНЫ 100-ГОДДЗЮ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ КЛАСІКА УКРАЇНСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ М. КАЦЮБІНСКАГА. ВЕЧАР УСТУПНЫМ СЛОВАМ АДКРЫў ЯНКА БРЫЛЬ. З ДАКЛАДАМ АБ ЖЫЦЦІ І ТВОРЧАСЦІ ВЫДАТНАГА ПРАЗАІКА БРАЦКАЙ УКРАЇНЫ ВЫСТУПІў СЦЯПАН АЛЕКСАНДРОВІЧ.

У ДОМЕ КУЛЬТУРЫ МІНСКАЙ ШВЕЙНАЙ ФАБРЫКІ ІМЯ Н. КРУПСКАЙ АДБЫўСЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ЧЫТАЧОУ ЧАСОПІСА «МАЛАДОСЦЬ». АДКАЗНЫ САКРАТАР РЭДАКЦЫІ ПІСЬМЕННІК УЛ. ЮРЭВІЧ РАСКАЗАў АБ РАБОЦЕ ЧАСОПІСА, АБ ТВОРАХ, ЯКІЯ БУДУЦЬ НАДРУКАВАНЫ У БЛІЖЭЙШЫХ НУМАРАХ. ЧЫТАЧЫ — РАБОТНІКІ ФАБРЫКІ А. ПАЦЯРУХА, Н. ПУСТАХОДАВА, В. МАЙСЕЕў І ІНШЫЯ ГАВАРЫЛІ АБ ТВОРАХ, АПУБЛІКАВАНЫХ У ЧАСОПІСІ. ПРЫСУТНЫЯ НА КАНФЕРЭНЦЫІ ПАЭТЫ М. АУРАМЧЫК, Н. ГЛІВІЧ, А. ЛОЖКА, І. СІПАКОУ ПРАЧЫТАЛІ СВАЕ НОВЫЯ ВЕРШЫ.

мир, дружба, сотрудничество

(Начало на 3-й стр.)

тывает трудности, то это не потому, что у него нет возможности покончить с экономической отсталостью и стать богатой страной, а потому, что он переживал такой исторический период, когда феодальная реакция и империалисты сковывали силы китайского народа, не давали ему трудиться на себя и использовать все возможности для поднятия своего благосостояния. Мы верим, что талантливый, трудолюбивый, великий китайский народ разовьет свою экономику и добьется высот, которых он достоин. Мы хотим пожелать ему полного успеха в этом деле.

Все народы способны добиться прогресса. В Японии на небольшой территории живет трудолюбивый и энергичный народ, который своим талантом восхищает людей, стоящих на позициях мирного сотрудничества и желающих добра всем людям.

Советский Союз хотел бы еще теснее сотрудничать с японским народом. У нас разный социально-политический строй. Но это внутреннее дело каждого народа. Необходимо с уважением относиться к каждому народу и не вмешиваться в его внутренние дела, предоставить ему самому решать вопрос о социально-политическом устройстве государства. Это и есть принципы мирного сосуществования государств с различным социальным строем.

Китайские руководители критикуют нас за то, что мы стоим на позициях мирного сосуществования и последовательно их отстаиваем. Но мы не сойдем с этих позиций, потому что они отвечают интересам народов Советского Союза, интересам всех народов мира.

Самое разумное — строить хорошие, мирные и дружеские отношения между государствами и прежде всего между государствами, которые граничат между собой.

Территория СССР сложилась исторически, подчеркивает Н. С. Хрущев, поэтому надо уважать те границы, которые существуют.

Останавливаясь на германском вопросе Н. С. Хрущев говорит, что его должны решать сами немцы. Вы, уважаемые гости, наверное, думаете, к чему это мол, Хрущев рассказывает о вопросах, которые интересуют вообще всех людей, живущих на земле, и не упоминает о том, что интересует непосредственно нас, японцев. Ведь есть у нас и свои, японские вопросы. Не буду уходить и от этих вопросов, тоже выскажу свое мнение.

Я помню, о чем мы договорились с вашим известным деятелем покойным г-ном Хатояма, когда он был премьер-министром, в частности, насчет двух островов — Хабомаи и Сикотан. Мы и сейчас придерживаемся этой договоренности. Но мы заявили, что передадим названные острова Японии, когда подпишем с вами мирный договор. Однако пока мирного договора еще нет. Кроме того, США имеют в Японии свои военные базы, они отторгли у вас Окинаву, рассматривают Окинаву и саму Японию как стратегическую базу в борьбе против Советского Союза и против Китая.

Если бы при такой ситуации мы передали вам Хабомаи и Сикотан, — ваши рыбаки были бы довольны, они получили бы возможность ловить там рыбу, добывать морскую капусту и прочие богатства моря. Но и американские империалисты, как я говорил, имеют возможность строить на ваших островах

свои военные базы, направленные против Советского Союза. Мы не хотим усиливать американский империализм за счет своих уступок Японии. Если бы сейчас американцы ушли из Японии, освободили Окинаву и был бы подписан мирный договор, мы тут же написали бы вам телеграмму: пожалуйста, приходите, получайте Хабомаи и Сикотан в соответствии с договоренностью между нами. Но этого пока нет.

Следует иметь в виду, что эти острова для нас имеют небольшое экономическое и хозяйственное значение, но важное стратегическое, оборонное. Мы заботимся о своей безопасности. Мы не опасаемся Японии, а если бы Америка ушла с японских островов, то у нас тогда открылись бы другие возможности, сложились лучшие отношения.

Я прошу правильно меня понять. Мы хотели бы развивать наши отношения с Японией: экономические, культурные, научные связи, туризм. Это полезно для наших народов. Мы имеем большие природные богатства, в том числе многое из того, в чем нуждается Япония. Я встречался с вашими деловыми людьми. Японцам выгоднее покупать у нас нефть, выгоднее покупать у нас железную руду, выгоднее покупать у нас лес и другие товары, которые мы производим. Япония есть чем платить. У нее есть золотые руки рабочих, ученых, инженеров. И мы, конечно, не будем лежать, как собака на сене, на наших богатствах. Давайте их разрабатывать и ставить на службу народов, и нашего и вашего. От сотрудничества в этом деле была бы взаимная выгода.

Однако ваши деловые люди не свободны в своих торговых операциях, потому что американский империализм давит на Японию, и она вынуждена покупать некоторые виды сырья в других странах, которые зависят от США, или в странах, где американский капитал добывает это сырье, хотя транспортные пути между этими странами и Японией во много раз длиннее, чем между Японией и СССР, а значит, и издержки больше. Я бы сказал, что это противоречит элементарным экономическим расчетам и является результатом иностранного давления. Экономические расчеты как раз должны были бы толкать деловых людей Японии на коммерческие связи с Советским

Союзом, потому что мы ближе и наша продукция стоит дешевле.

К. Фукунага говорит, что члены делегации с большим вниманием выслушали разъяснения главы советского государства и примут их к сведению. Затем он просит Н. С. Хрущева высказать свои соображения о перспективах советско-японских отношений.

Н. С. ХРУЩЕВ. Мы строим свою политику, глядя не назад, а вперед, расчищая путь для продвижения к хорошему будущему. Поэтому, думая о будущем, мы и хотим построить хорошие, добрые отношения с Японией.

Мы вот недавно заключили соглашение — купили у вас завод по производству мочевины. Как мне докладывали, это хороший завод. Думаю, что это только начало. Мы можем купить у вас много заводов. Это выгодно для нас, потому что мы покупаем хорошее оборудование. Это выгодно для вас, потому что на вырученные средства вы развиваете свою промышленность, даете японским трудящимся работу, возможность зарабатывать.

Я знаком с многими изделиями японской промышленности. Это — вещи, созданные золотыми руками японского народа, который вложил в них свой талант, свой ум. Вот и сегодняшний ваш сувенир также будет напоминать о встрече с вами, о благородном труде японского народа.

К. Фукунага говорит, что японский народ также очень заинтересован в том, чтобы Советский Союз еще больше покупал, еще больше размещал заказов в Японии и предлагает присутствующим обменяться рукопожатиями и этим как бы закрепить успех встречи.

Н. С. ХРУЩЕВ. Я с большой признательностью оцениваю содействие парламентариев в заключении соглашения на поставку нам оборудования по производству мочевины. У нас большие возможности, и мы можем давать больше заказов для японской промышленности, и Япония может у нас, видимо, очень многое получить из того, что нужно для ее промышленности.

Мне известно, что американский монополистический капитал оказывал очень сильное давление на японское правительство, чтобы не допустить заключения этой сделки. Разумно поступили японцы, что не послушали американцев, потому что это был нажим, противоречащий интересам Японии, интересам японского народа.

А срок кредита — это вопрос взаимной договоренности. Я бы сказал вам следующее: короткий срок кредита дает нам меньше возможности для заказов, потому что сейчас мы просто не могли бы оплатить их. Предоставьте более длительный срок для оплаты — заказов будет больше. Вот Англия пошла на 15-летний кредит, и мы сделали Англии значительно больше заказов, чем вам. Мы к вам не имеем претензий: все зависит от возможностей. Предоставьте нам кредит на больший срок, — мы вам завтра, может быть, закажем 10—15—20 заводов. У нас аппетит хороший. А у вас хорошие производственные возможности. Сделка была бы выгодна и вам и нам. Подумайте, посчитайте.

К. ФУКУНАГА. Спасибо Вам за беседу.
Н. С. ХРУЩЕВ. И вам спасибо. До свидания.
Текст беседы приведен с некоторыми сокращениями.

Недобитые фашисты в ФРГ восторженно встретили выступления «историка» из США некоего Хогана, пытающегося оправдать алодеяния Гитлера. В частности, Хоган утверждает, будто Гитлера «вынудили» начать войну за «жизненное пространство».

В свете «теории» Хогана, «Арбейтер дайтунг», Вена.

Republic with Far-Reaching Plans

By **Kuzma KISELYOV**,
Foreign Minister of the
Byelorussian SSR

In my official position I quite often have occasion to meet foreigners. Each time they learn I come from Byelorussia they express their admiration for the heroism, staunchness and self-sacrifice displayed by Byelorussians during the Great Patriotic War. Visiting our Republic they see how quickly towns and villages have sprung up on our war-ravaged land.

What is the secret of this miracle? How are we to account for the seemingly superhuman fortitude and bravery displayed in time of war and the wonderful enthusiasm with which people tackle their work in peacetime? These questions are often asked about Soviet people. "No miracle, no secret," they modestly reply to their foreign guests. "It's just that we are working for ourselves and benefiting from the fruits of our friendship."

No one will ever forget the immortal feats of the Soviet people and their glorious army. Byelorussians will always feel infinitely grateful to the Communist Party of the

Soviet Union, the Soviet Government and all Soviet peoples for the liberation of Byelorussia from Nazi slavery.

It was not easy to make good the destruction wrought by the fascists. Industry was completely wiped out, agriculture was ravaged, and 74 per cent of the housing in town and countryside had

decades in her development.

The Soviet Government allocated huge sums for the rehabilitation of the Byelorussian Republic. The Russian Federation, Kazakhstan, Georgia, Uzbekistan, Turkmenia and Azerbaijan — all the Union Republics came to Byelorussia's assistance. Trainloads of grain and clot-

al production. She is already producing per thousand of population as many metal-cutting tools as the USA and Britain, and more lorries than Italy, more tractors than the USA and France, more motorcycles than Britain and the Federal Republic of Germany. Minsk is linked with the capitals all over the world: goods

EACH UNION REPUBLIC PRESERVES THE RIGHT OF FREE SECESSION; THE TERRITORY OF A UNION REPUBLIC CANNOT BE ALTERED WITHOUT ITS CONSENT. UNION REPUBLICS HAVE THE RIGHT TO ENTER INTO DIRECT RELATIONS WITH FOREIGN STATES, CONCLUDE TREATIES WITH THEM AND EXCHANGE DIPLOMATIC AND CONSULAR REPRESENTATIVES.

been destroyed. Restoration work was started immediately after liberation. Once again, as in wartime, we saw the miraculous effect of friendship among peoples and the inexhaustible potentialities of the socialist system.

Not only the Soviet people but many foreign observers could not help seeing that had it not been for the Soviet system Byelorussia, like any other country, would have been unable to get back on her feet so rapidly and would have been set back many

times. Equipment and raw materials arrived day and night. Workers and engineers, teachers and doctors from all parts of the country volunteered to work in the Republic. Byelorussia, ravaged and scorched by war, once again became the scene of gigantic battle, a peaceful one this time, a battle for new factories, modern cities, universities and fertile fields.

Byelorussia today has a modern industry. She has far outstripped many well-developed capitalist states in scale of industri-

manufactured at Byelorussian factories and plants are exported to all the continents, to more than 60 countries.

Byelorussia today has an advanced agriculture. In 1961 we were already producing more meat per head of population than Britain and Norway, and more milk than the USA, Britain and the Federal Republic of Germany. In 1962 people in Byelorussia purchased 470 per cent more meat, sausage and other meat products than in 1940. The Byelorussians described by great Rus-

an poet Nikolai Nekrasov have disappeared, never to return.

...Dost thou see
There a White Russian
stands, tall and fair-headed,
Sickly and wasted with fever is he.

Byelorussia today is a land of advanced culture and high standards of education. She has 12,865 schools with 1,648,000 pupils, 26 higher schools and 105 secondary special educational establishments at

which thousands of young people are studying. Byelorussia has outstripped such well-developed capitalist countries as the Federal Republic of Germany, Belgium, France, Austria and Italy as regards the number of students per 10,000 of population.

Byelorussia today is an active fighter for peace and the security of nations. The great merits of the people in fighting fascism have placed the Republic in the ranks of the foremost fighters for peace and democracy.

Since 1945 the Byelorussian Republic has attended 18 sessions of the UN General Assembly and over 300 international conferences and meetings. Progressive mankind has acclaimed with gratitude Byelorussia's contribution to the great cause of struggle for national and social emancipation of peoples, and world peace.

Twenty years ago I went to Slutsk with one of our foreign visitors. The city was nothing but a heap of rubble except for a group of new cottages the nazis had built for themselves. We went over to the cottages and contemplated their stone slab foundations for a long time. Each of these slabs bore some inscription — they had all been taken from a graveyard.

We did not comment on what we had seen: the symbolical significance was plain — fascist Germany had tried to build its "new order" on the bones of millions of dead people, entire nations in fact. This is why we must do everything within our power to prevent the living heirs of Hitler from taking revenge and unleashing another war. Byelorussia will always stand in the front ranks for the cause of peace, for the happiness and security of nations.

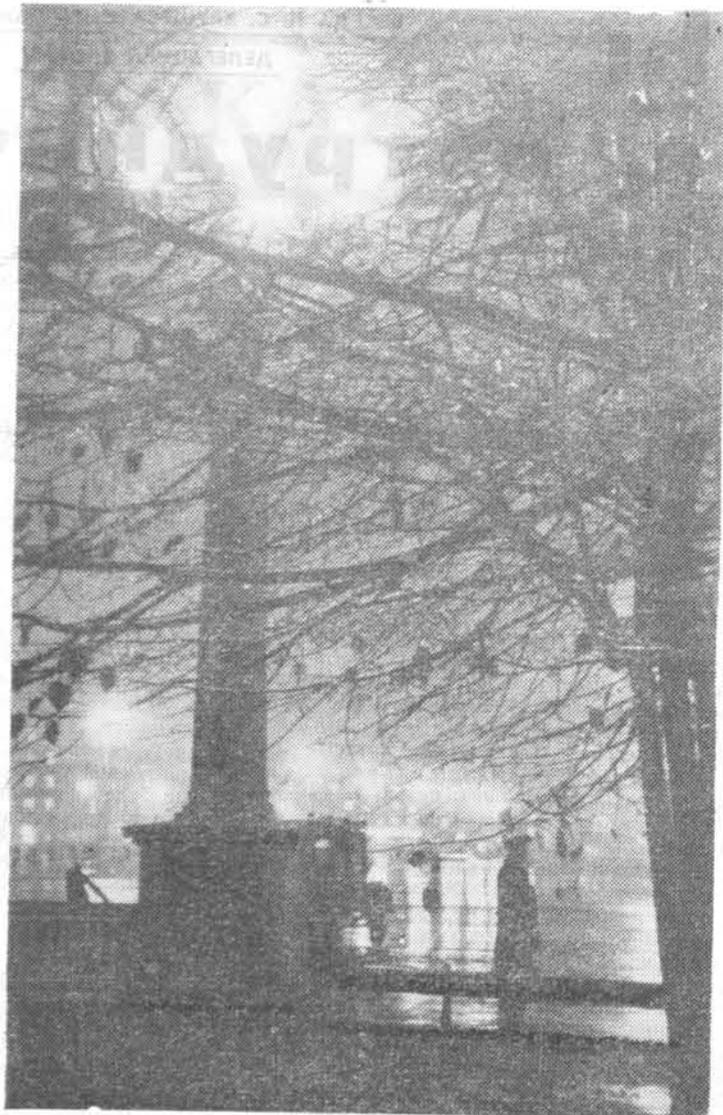
МАЛЬЧИШКИ РИСОВАЛИ КОРАБЛИ

Выходит,
Так оно
И быть должно:
Кораблики
Рисуют дети,
Тайгу,
Багряный небосвод
И звезд
Веселый хоровод, —
Им по плечу
Буквально все на свете!
С годами
Оживают корабли,
Уходят,
Отрываясь от Земли,
И курс берут
К неведомым планетам...
И открывают
Звездные планшеты
Мальчишки те,
Что рисовали это.

Цікавая знаходка

Нядаўна была выяўлена цікавая фатаграфія, зробленая ў 1924 г. На ёй — вучнёўскі хор Дзвінскай беларускай гімназіі. У цэнтры — кіраўнік хору Паўліна Мядзёлка, першая выканаўца ролі Паўлінкі ў аднайменнай п'есе Я. Купалы. Каля яе — вядомы латышскі паэт Я. Райніс. Гэты рэдкі фатаздымак знойдзены ў фондах Цэнтральнага архіва Кастрычніцкай рэвалюцыі і сацыялістычнага будаўніцтва БССР.

Мінск вчэрні.
Фота К. ЯКУБОВІЧА.

БЕЛАРУСІЯ СПАРТСМЭНЫ У ТОКІО

Зборная каманда Савецкага Саюза на XVIII Алімпійскіх гульнях будзе адной з самых шматлікіх. У ёй 341 чалавек — прадстаўнікі ўсіх 15 саюзных рэспублік.

Вось прозвішчы беларускіх спартсменаў, якія будуць на алімпіядзе абараняць спартыўны гонар краіны. РАМУАЛЬД КЛІМ — кідалінік молата, які нядаўна ўстанавіў рэкорд краіны, паслаўшы снарад на 69 метраў 67 сантыметраў. Заслужаны майстар спорту МАРЫЯ ІТКІНА на спаборніцтвах у Кіеве ўстанавіла рэкорд свету ў бегу на 400 метраў, паказаўшы час 53 секунды. У спісу алімпійцаў яшчэ два беларускія лёгкаатлеты — БАРЫС ХРАЛОВІЧ і ІМАНТ КУКЛІЧ. Уключаны для паездкі ў Токію тры беларускія фехтавальшчыкі: ЮРЫЙ СМАЛЯКОУ, АЛЯКСЕЙ НІКАНЧЫКАУ і ТАЦЦЯНА САМУСЕНКА. У ліку алімпійцаў двойчы чэмпіён свету і шматразовы чэмпіён Савецкага Саюза барэц вольнага стылю АЛЯКСАНДР МЯДЗВЕДЗЬ, рэкардсмен свету стралок ІГАР БАКАЛАУ, гродзенская студэнтка, чэмпіёнка краіны АЛЕНА ВАЛЭЦКАЯ.

НА ВОДНЫХ ЛЫЖАХ

Упершыню ў гісторыі спорту рэспублікі разыграны першыя спаборніцтвы па слаламу на водных лыжах. Першае спаборніцтва сабрала 26 удзельнікаў, з якіх — 8 жанчыны. Чэмпіёнкам рэспублікі па слаламу на дзвюх лыжах стаў студэнт БДУ імя Ул. І. Леніна Віктар Наважылаў. Яго брат Яўген заняў першае месца ў слаламе на адной лыжы.

АНАТОЛЬ АНТАНЕВІЧ —

МАЦНЕЙШЫ

Тры дні на арэне Мінскага цырка праходзіла асабістае маладзёжнае першыство краіны па класічнай барацьбе ў чатырох вагавых катэгорыях.

Упаўнёна выступіў аспірант Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Анатоль Антаневіч. Сярод 18 барцоў сярэдняй вагі ён аказаўся мацнейшым і заваяваў званне чэмпіёна краіны.

НОВЫ РЭКОРД

РЭСПУБЛІКІ

На мінскім стадыёне «Дынама» адбылося першыство Беларусі па лёгкай атлетыцы. Сенсациямі закончыліся спаборніцтвы па кіданню кап'я ў мужчынаў. Кап'я маладога спартсмена Міхаіла Дастанкі прызымлілася за адзнакай рэкорду рэспублікі, які быў устаноўлены ў 1959 годзе. Пасля прамеру суддзі аб'яўляюць вынік — 75 метраў 59 сантыметраў. Есць новы рэкорд рэспублікі!

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: ад 7 да 8 гадзін, ад 15 да 16, ад 17 да 20 і ад 21 да 22 гадзін у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16, 19, 31, 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 і 375 метраў.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях па суботах ад 7 гадзін 30 мінут да 8 гадзін і ад 19 гадзін 30 мінут да 20 гадзін па сярэднеўрапейскаму часу.

Апрача таго, штодзённа на кароткіх хвалях 50,25 і 50,51 метра ад 22 гадзін 30 мінут да 23 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу.

ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН
ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскаму часу ад 18 гадзін 30 мінут да 20 гадзін 30 мінут у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 19,25, 31 і 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 метраў.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях кожную суботу ад 19 гадзін да 19 гадзін 30 мінут па нью-йоркскаму часу.

АМЕРЫКАНСКІ ГУМАР

— Тата, — пытае малы, — што такое дэмагог?
— Дэмагог, сыноч, гэта чалавек, які можа сам перавярнуць лодку і пераканаць усіх, што на моры моцны шторм.

— Як вы разглядаеце сваё нядаўняе паражанне на выбарах, сенатар?
— Я аказаўся ахвярай.
— Ахвярай чаго?
— Акуратнага падліку галасоў.

ПРЫГОДЫ АЛЬБОМА

У глыбокай нізіне паўднёвай часткі горада Сыракуос, штат Нью-Йорк, ляжыць бліскучы авал праточнага возера. Многа год таму назад яго берагі былі сіэментаваны прыгожымі радамі рознакаляровых каменяў, а ўздоўж пасаджан парк. Зараз тут цяністы алеі ліп. Паблізу ад парка адзінока стаіць магутны дуб. Пад яго раскідзенымі галінамі па святых і пасля рабочага дня збіраюцца беларусы, украінцы, рускія і вядуць доўгія гаворкі. Таму гэта дрэва і атрымала назву «эмігранцкі дуб».

У пахмурны ліпеньскі дзень Амерыка святкавала «Дзень вызвалення ад англійскай залежнасці». Таму асабліва многа людзей прыйшло ў парк. Ля дуба збіралася ўсё больш і больш маіх землякоў. Прыйшоў і я, альбом «Савецкая Беларусь»¹ з маім новым знаёмым беларусам Васілём. На коўдрах і раскладных алюмініевых крэслах размясціліся ўжо некалькі дзесяткаў мужчынаў. Зямля стракацела ад газет і кніг. Іх чыталі, тут жа абмяркоўвалі. Гэта нагадвала нейкую палявую бібліятэку.

Віктар, бялявы мужчына ў вышыванай кашулі, з групай сяброў з Магілёўшчыны разглядаў здымкі і чытаў кнігу

«Злачынствы нямецка-фашыцкіх акупантаў у Беларусі».

А Мікалай стаў расказваць аб тым, што ён убачыў у рускім цэнтры ля суседняга горада, які наведваў некалькі дзён назад. Гэта асобны гарадок сярод цудоўнай прыроды, дзе рускія інжынеры, будаўнікі і працаўнікі пабудавалі выдатныя дамы. Яны маюць там сваю агульную гаспадарку, сваю друкарню. Там спрылялася адно з рускіх свят і было больш тысячы гасцей з розных штатаў. На доўгіх сталах пад адкрытым небам людзі частаваліся беларускім баршчом са сматанай, рускай грачнёвай кашай з маслам, мёдам са сваёй пасекай, гароднінай, фруктамі і хлебам рускай выпечкі.

Спевы родных песень, дэкламацыі і танцы зацягнуліся да позняга вечара. Многія, ад'язджаючы, куплялі там хлеб, бо ён быў смачны, як на Радзіме.

Мой даўні сябра Уладзімір у дзень, калі адбывалася тое свята, быў вельмі заняты на рабоце і не змог паехаць і ўзяць мяне з сабой. Але ён абавязкова возьме мяне туды ў другі раз, і я пагляджу, як яны жыюць, раскажу ім аб поспехах Савецкай Беларусі.

...Толькі што праяснілася блакітнае ліпеньскае неба. Сонца зноў азарыла ласкавымі промянямі зямлю, і ажылі берагі людскім смехам і ўсплескамі вод.

Вось пад дубам з'явіўся і Уладзімір.

— Зараз прачытаем газету з роднага Мінска, — весела абвясціў ён.

Навокал усё сціхла. Яшчэ ніколі не прыходзіла такая газета сюды, у гэты горад.

— А ну, пакажы, — пачуліся галасы, і кола стала цянейшым.

Дзесяткі вачэй прагна ўпіваліся ў кожны артыкул, у кожны малюнак газеты. Сюрпрызам аказалася і апавяданне, змешчанае на яе старонках пра маё падарожжа за акіяны. У гэты час мяне разглядалі некалькі украінцаў у баку ад дуба. І я чуў, як хтосьці слова за словам павольна чытаў

подпісы пад здымкамі. Мікалай усміхнуўся ад хвалявання, пачуўшы сваё імя. Ён толькі сёння даведаўся аб стварэнні ў Мінску Таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за мяжой. Калі пад дубам пачалі ажыўлена абмяркоўваць навіны з газет, ён яшчэ раз прачытаў выступленне рэмігранта Афанасьева.

Ужо ў прыцемках землякі пакідалі свой дуб. Мне было вельмі прыемна, што мая сястрычка-газета прыбыла сюды з далёкага роднага краю, знайшла сваіх землякоў, прынесла на сваіх старонках радасць праўды.

Уладзімір МАРКОУСКІ.
ЗША.

Старэйшы грыбавар Лагойшчыны Сцяпан Каролік разам са сваёй жонкай Марыяй замарынаваў на нарыхтоўчым пункце ў вёсцы Пleshчаніцкая Слабада больш 6 тон грыбоў.
Фота Н. ПЕРАХОДА.

ГРЫБНЫ ГОД

ХТО не любіць грыбоў? Смачныя яны смажаныя і запраўленыя сматанай, нядрэнна пасыпаныя марынаваных баравікоў або апенек, шмат аматараў салёных лісічак, сьрудзёў, рыжыкаў. А суп са свежымі або сушанымі грыбамі? Аб'ядзенне! Наогул грыбы — стары і сур'ёзны сапернік мяса.

У гэтым годзе ў нашым краі — вялікі грыбны год. Праўда, «падкачалі» Гродзенская і Брэсцкая вобласці — там «ураджай» грыбоў малы. Затое на Міншчыне сёлета такое мноства грыбоў, асабліва белых, якое не назіралася даўно. З імі не можаць справіцца 500 грыбаварных пунктаў, якія перапрацоўваюць дары лясоў. У вобласці ўжо нарыхтавана 850 тон грыбоў, з іх 35 тон белых.

Знаходзіцца нямала аматараў беларускіх грыбоў і за мяжой. Па загазах некаторых замежных гандлёвых фірм ім ужо адгружана каля 11 тон сухіх смаржкоў.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».

АД МЕЧА І ЗАГІНУЛІ

НАВЕДВАЛЬНІКІ краязнаўчага музея горада Ліды з цікавасцю разглядаюць паступіўшы нядаўна сюды новы экспанат: бронзавы меч, падобны на мечы сярэднявечных «псоў-рыцараў» — крыжаносцаў. На мечы гатычнымі літарамі выбіта: Sverd von Lida — меч Ліды.

...Меч знайшлі сярод старых папер на гарышчы дома, у якім у дні нямецка-фашысцкай акупацыі пражываў гітлераўскі гебітснамісар. Гэта яму і падарылі новаспечаныя фашысцкія «рыцары» меч з недвухсэнсоўным надпісам — маўляў, агнём і мечам караі непакорлівых!

Але гісторыя з часоў Аляксандра Неўскага ў які ўжо раз жорстка насмялялася над агрэсарамі. Гебітснамісар і яго крываваыя падручныя не пазбеглі адплаты. Тыя, хто прыходзіць на нашу зямлю з мечам, ад яго ж і гінуць...
Б. РАМАНАУ.